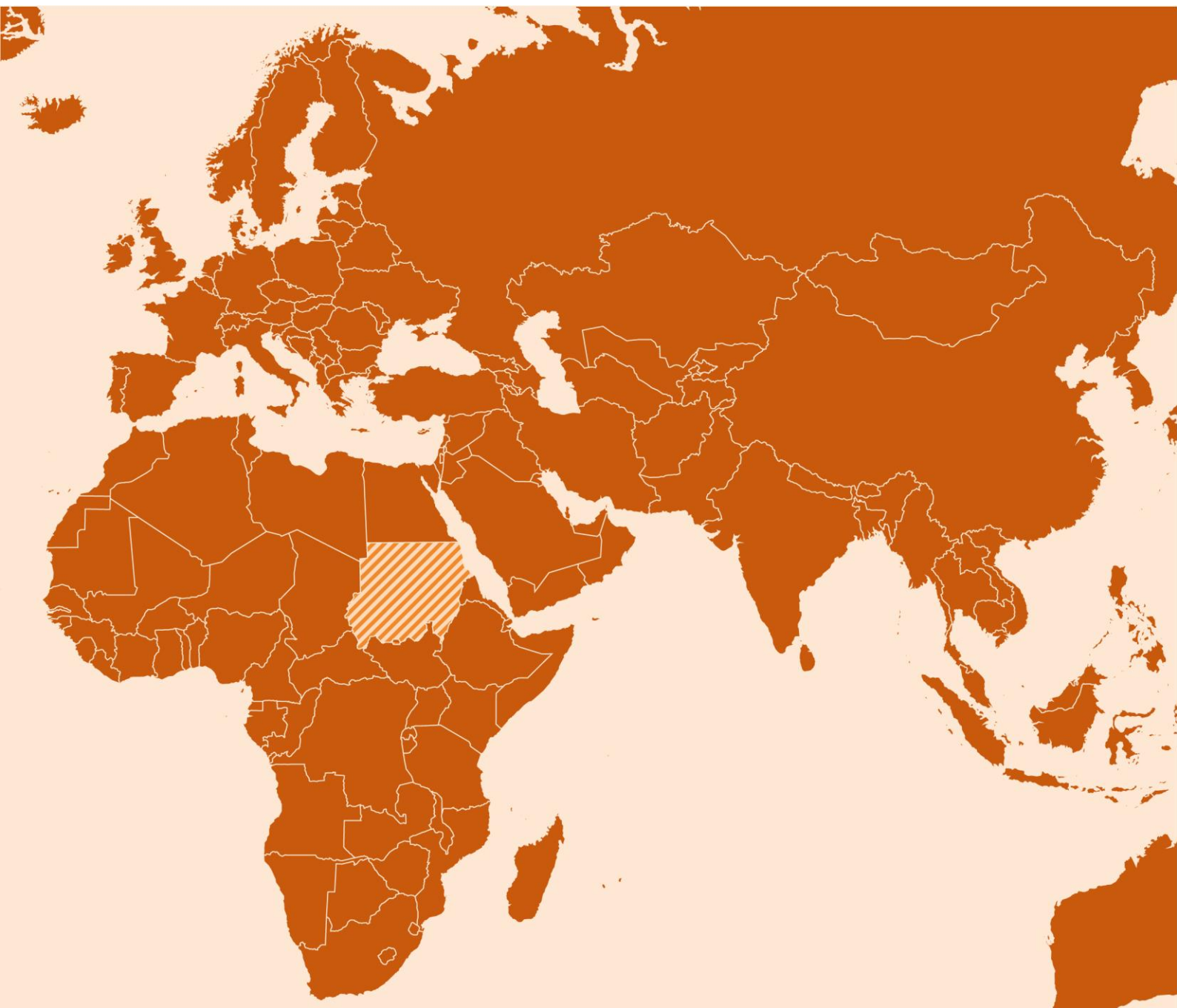


Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	528
Land:	Sudan
Kilde:	Migrationsverket
Titel:	Säkerhetsutvecklingen i Darfur och situationen för etniska grupper
Udgivet:	18. januar 2021
Optaget på baggrundsmaterialet:	1. juni 2021



Sudan

Säkerhetsutvecklingen i Darfur och situationen för
etniska grupper

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning. Migrationsverkets system för landinformation, Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Landinformation: Sudan – Säkerhetsutvecklingen i Darfur och situationen för etniska grupper
2021-01-18, version 1.0

Rapporten är utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2021. Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

Förkortningar och förklaringar	4
1 Inledning	6
1.1 Syfte och avgränsningar	6
2 Historisk och politisk utveckling	8
2.1 Bakgrund	8
2.2 Politisk utveckling efter 1989	8
2.3 Revolutionen 2019	10
2.3.1 Revolutionens efterspel	11
2.3.2 Kvinnors situation efter revolutionen	14
2.3.3 Humanitär situation	15
2.4 Analys och bedömning av den politiska utvecklingen	16
3 Säkerhetsutvecklingen i Darfur	16
3.1 Darfur - demografi och administrativ indelning	16
3.2 Konfliktens historia	18
3.3 Konflikten idag: incidenter och civila offer	20
3.4 Internflyktingar och resmöjligheter	24
3.4.1 Internflyktingar	24
3.4.2 Resa i landet	25
3.5 Analys och bedömning av säkerhetssituationen i Darfur	25
4 Situationen för etniska grupper	27
4.1 Bakgrund	27
4.2 Våldincidenter	29
4.3 Analys och bedömning av situationen för etniska minoriteter	30
5 Källförteckning	32
5.1 Tryckta källor	32
5.2 Otryckta källor	32
5.3 Elektroniska källor	32

Förkortningar och förklaringar

Akronym	Fullständigt namn	Förklaring
F(D)FC	Forces (of the Declaration) of Freedom and Change	Sammanslutning av partier, fackförbund och andra föreningar som skapades 2019, som genom The Declaration of Freedom and Change krävde Omar al-Bashirs avgång. ¹
JEM	Justice and Equality Movement	Väpnad oppositionsgrupp i Darfur. Ordförande Dr Khalil Ibrahim Muhammad. ²
JEM-Dabajo	Justice and Equality Movement-Dabajo	Utbrytargrupp från JEM, skapad 2012. Slöt avtal med SLM-MM för att återförening Sudans väpnade grupper i december 2019. ³
LJM	Liberation and Justice Movement	Allians av tio darfuriska rebellrörelser som tillsammans slöt fredsavtalet DDPD 2011 med sudanesiska regeringen. Sedan 2015 ett politiskt parti. ⁴
NIF	National Islamic Front	Islamistisk politisk organisation som bildades 1976.
NCP	National Congress Party	Al-Bashirs parti som dominerade Sudans politik under tre decennier, som tidigare var en del av NIF.
NISS	National Intelligence and Security Service	Sudanesiska säkerhetstjänsten, vilken i juli 2020 bytte namn till General Intelligence Service (GIS). ⁵
RSF	Rapid Support Forces	Paramilitär styrka startad 2013 av medlemmar ur janjaweedjanja. Formellt under NISS, med Mohammad "Hemeti" Dagalo som befälhavare. ⁶

¹ BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Forces of the Declaration of Freedom and Change (FDFC)*, 2020-08-25, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/8d38en6h58> (Hämtad 2020-09-28)

² BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Justice and Equality Movement (JEM)*, 2020-08-31, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/5934541> (Hämtad 2020-09-28)

³ BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Justice and Equality Movement-Dabajo (JEM-Dabajo)*, 2019-12-18, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/at894t5oi1> (Hämtad 2020-09-28)

⁴ BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Liberation and Justice Movement (LJM)*, 2017-03-24, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/5138089> (Hämtad 2020-09-28)

⁵ BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Sudan, Police*, 2020-07-07, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/3260990> (Hämtad 2020-09-28)

⁶ BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Rapid Support Forces (RSF)*, 2020-03-31, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/j7t8kfq635> (Hämtad 2020-09-28)

Akronym	Fullständigt namn	Förklaring
SLM/A	Sudan Liberation Movement/Army	Darfurisk rebellgrupp som kämpat mot regeringsanslutna i Darfur sedan 2003. Tidigare Darfur Liberation Front. Nu delad i flera olika fraktioner, däribland SLM-AW och SLM-MM. ⁷
SLM-AW	Sudan Liberation Army-Abdel Wahed al-Nur	Fraktion av SLM som leds av den f.d. ordföranden Abd-al-Wahed al-Nur. Även kallad SLM-Nur. ⁸
SLM-MM	Sudan Liberation Army-Minni Minawi	Fraktion av SLM som leds av den 2005 framröstade ordföranden Minni Minawi. ⁹
SPLM/SPLA	Sudan People's Liberation Movement/Army	Bildades 1983 av den kristne John Garang som tillhörde folkgruppen dinka.
SPLM-N	Sudan People's Liberation Movement-North	Den fraktion av SPLM/SPLA som opererar i södra Sudan efter Sydsudans självständighet 2011. Delades i två grupper 2017, SPLM-N Agar och SPLM-N al-Hilu, efter en dispyt om ordförandeskapet. ¹⁰
SPLM-N Agar	Sudan People's Liberation Movement-North Malik Agar	Gruppering av SPLM-N som styrs av f.d. partiordföranden Malik Agar. ¹¹
SPLM-N al-Hilu	Sudan People's Liberation Movement-North al-Hilu	Gruppering av SPLM-N som styrs av den formellt valde ordföranden Abd-al-Aziz Adam al-Hilu. ¹²
SRF	Sudan Revolutionary Front	Allians av ursprungligen fyra rebellgrupper (SPLM-N, JEM, SLM-AW och SLM-MM) med syfte att avsätta Omar al-Bashirs regim. ¹³

⁷ BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Sudanese Liberation Movement/Army (SLM/A)*, 2020-08-31, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/3974621> (Hämtad 2020-09-29)

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

¹⁰ BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Sudan People's Liberation Movement/Army-North (SPLM-N/SPLA-N)*, 2020-09-07, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/5934542> (Hämtad 2020-09-28)

¹¹ Ibid.

¹² Ibid.

¹³ BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Sudanese Revolutionary Front (SRF)*, 2020-09-29, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/5934543> (Hämtad 2020-09-29)

1 Inledning

1.1 Syfte och avgränsningar

Den här rapporten är framtagen efter en beställning av Migrationsverkets rättsavdelning inför uppdateringen av myndighetens rättsliga styrdokument avseende Sudan, med särskilt fokus på säkerhetssituationen i Darfur och icke-arabiska gruppers situation.

Syftet med rapporten är att beskriva säkerhetsläget i Darfur efter protesterna som ledde till Omar al-Bashirs avgång under 2019. En kort historisk bakgrund ges översiktligt och den politiska utvecklingen i Sudan tas också upp. Rapporten beskriver vidare situationen för etniska minoriteter och framför allt icke-arabiska grupper. Den tar även upp internflyktingar och resmöjligheter inom landet. För att få en så fullständig bild som möjligt bör rapporten kompletteras med information från andra källor.

Rapporten baseras primärt på öppna men till viss del även åtkomstbegränsade källor. Sudan, och särskilt dess konfliktområden, har sedan åtminstone år 2011¹⁴ präglats av mycket begränsat tillträde för humanitära aktörer och journalister, varför informationen har varit och fortfarande är knapphändig. Rapporten och dess slutsatser måste således beaktas i detta ljus.

Den föregående rapporten som skrivits av Migrationsverkets landinformationsexperter år 2016¹⁵ går på ett grundläggande sätt in på konfliktens bakgrund, aktörer och utveckling fram till och med 2016. Denna rapport utgör därför en viktig bakgrund inför läsandet av nedanstående rapport.

¹⁴ Mer om detta kan läsas i Richard Cockett, *Sudan: The Failure and Division of An African State*, 2016, New Haven: Yale University Press, andra upplagan, s. 309 f.

¹⁵ Migrationsverket, Lifos, *Sudan - En sammanfattande analys av säkerhetssituationen i Darfur, rättsväsendet samt civilas situation, version 1.0*, 2016-12-06, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38737> (Hämtad 2020-09-24)

2 Historisk och politisk utveckling

2.1 Bakgrund

Britterna spelade ut olika etniska grupper mot varandra under sitt koloniala styre, varför Sudan redan från självständigheten 1956 haft konflikter med etniska, religiösa och lingvistiska undertoner.¹⁷ Under 1980-talet utbröt stora stridigheter mellan araber och icke-araber.¹⁸ Den sudanesiska regeringen började då beväpna och organisera arabiska milisgrupper för att använda i den pågående, långvariga och mycket blodiga konflikten i södra Sudan. Strategin var att bemöta de "afrikanska rebellerna", d.v.s. icke-arabiska oppositionsgrupper, genom att beväpna delar av folkgrupperna baqqara (undergrupperna rizeigat och misseriya). Flera i de arabiska grupperna deltog eftersom deras försörjningsmöjligheter omintetgjorts. De paramilitära förbanden var ofta brutala och kallades av övriga befolkningen för *murahileen*, vilka blev en föregångare till de numera ökända *janjaweed-miliserna* (se mer under 3.2).¹⁹

Den sedan länge pågående ojämlikheten och diskrimineringen i det sudanesiska samhället är en grundorsak till de väpnade konflikterna och har en negativ effekt på människorättsituationen i landet. Konfliktområdena i landet präglas av extrem fattigdom, en osäker livsmedelssituation samt bristfällig tillgång till utbildning, sjukvård och vatten vilket gör människorna i dessa områden särskilt utsatta.²⁰

2.2 Politisk utveckling efter 1989

I juni 1989 grep en grupp militärer makten under ledning av överste Omar Hassan Ahmad al-Bashir, som ledde den islamistiska organisationen *National Islamic Front*, senare *National Congress Party (NCP)* som bildades 1998. Militärjuntan lät upplösa parlamentet, partierna och fackföreningarna och 1985 års provisoriska författning upphävdes. NCP blev det enda tillåtna partiet. År 1993 ersattes den styrande juntan av en civil-militär regering och al-Bashir antog formellt titeln president. Al-Bashir etablerade ett mycket repressivt och korrupt styre i landet som varade i tre decennier.²¹ Al-Bashirs regim levde inte upp till grundläggande principer för ett demokratiskt system. Många oppositionella tvingades fly landet och övervakningen av civila var utbredd. Allvarliga kränkningar mot de mänskliga rättigheterna begicks och det

¹⁷ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden, [betaltjänst], *Sudan – Äldre historia*, 2020-06-04, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/aldre-historia/> (Hämtad 2020-11-12)

¹⁸ John Shoup, *Ethnic Groups of Africa and the Middle East: An Encyclopedia (Ethnic Groups of the World)*, 2011, Santa Barbara: ABC-CLIO LLC, s. 102

¹⁹ Cockett, 2016, s. 85 ff.

²⁰ UI, Landguiden [betaltjänst], *Konflikter inom Sudan*, 2020-10-05, www.ui.se/landguiden/konflikter/sudan-sydsudan/konflikter-inom-sudan/ (Hämtad 2020-11-05)

²¹ UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Modern historia*, 2020-06-04; Small Arms Survey (Human Security Baseline Assessment, HSBA), *Sudan Uprising: Popular Struggles, Elite Compromises and Revolution Betrayed*, juni 2020, s. 9 f., <http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/reports/HSBA-Report-Sudan-Uprising.pdf> (Hämtad 2020-09-28)

fanns stora brister gällande rättsstatens principer.²² Sharia tillämpades i landet med undantag för södra Sudan.²³

År 1983 inleddes ett inbördeskrig mellan regeringen i norr och den väpnade gruppen SPLA i södern, bl.a. orsakat av att regeringen infört sharialagar, vilket de icke-arabiska grupperna kände sig hotade av. Under 2003 upphörde merparten av striderna och ett fredsavtal slöts år 2005.²⁴ Konflikten orsakade uppemot två miljoner människors död och fyra miljoner sudaneser drevs på flykt. Övergreppen mot befolkningen från båda sidor var omfattande.²⁵

I enlighet med fredsavtalet 2005 skulle Sudan under en sexårig övergångsperiod vara en federation mellan de norra och södra delarna. Mot slutet av denna tid skulle en folkomröstning hållas i södra Sudan där dess invånare skulle avgöra om de skulle stanna kvar i federationen eller bilda en självständig stat.²⁶

Folkomröstningen hölls i januari 2011 där en stor majoritet av sydsudaneserna röstade för självständighet. En del väpnade oroligheter uppstod i samband med omröstningen, men Sudan erkände den nya staten som blev självständig i juni samma år. Strax efter Sydsudans självständighet framtogs Sudans alla sydsudaneser bosatta i norr sitt sudanesiska medborgarskap. Redan tidigare hade sydsudaneser anställda inom den offentliga sektorn i norr blivit avskedade. Sydsudaneserna, som uppgick till mellan en halv miljon och en miljon människor, fick en frist på nio månader att skaffa uppehållstillstånd eller lämna landet.²⁷

Sedan 2000-talets början har det även förekommit väpnade konflikter i Darfur i västra delen av landet (vilken började 2003), i öster kring Röda havet samt i delstaterna Södra Kordofan och Blå Nilen i den södra delen av landet.²⁸ Åren efter att Sydsudan bildats präglades av fortsatt konflikt, både mellan Sudan och Sydsudan samt mellan Sudans regering och pågående rebellaktivitet i Darfur, Södra Kordofan och Blå Nilen. Al-Bashir hade utlovat att besegra rebellerna till år 2015 men trots flygbombningar och att regeringstrupper och anknutna grupper använde sig av brutala metoder lyckades man inte.²⁹

Under 2010-talet började det folkliga missnöjet mot regimen att växa och gav sig uttryck i folkliga protester som först började som ett studentuppror men sedan spred sig till allmän-

²² UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Demokrati och rättigheter*, 2020-07-21, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/demokrati-och-rattigheter/> (Hämtad 2020-11-12); Utrikesdepartementet (UD), *Sudan – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 oktober 2019*, 2019-12-18, s. 5, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43907> (Hämtad 2020-09-17)

²³ UI, Landguiden, *Sudan – Modern historia*, 2020-06-04, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/modern-historia/> (Hämtad 2020-11-11)

²⁴ Tidigare krig var mellan 1955 och 1972 och man kan se åren 1972–1983 som en paus då konflikten aldrig löstes under dessa år. Utrikespolitiska Institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Modern Historia*, 2020-06-04, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/modern-historia/> (Hämtad 2020-11-11)

²⁵ Ibid; UI, Landguiden, *Sudan – Modern Historia*, 2020-06-04

²⁶ UI, Landguiden *Sudan – Modern historia*, 2020-06-04.

²⁷ Ibid.

²⁸ UI, 2020-10-05.

²⁹ Britannica, *Sudan under Bashir*, odaterad, www.britannica.com/place/Sudan/Conflict-with-South-Sudan (Hämtad 2020-12-11)

heten. År 2013 arresterades ca 800 personer och många dödades när polisen slog ner på demonstrationer i Khartoum, samtidigt som medias rapportering om protesterna tystades ner och förhindrades.³⁰

Al-Bashir hade utlovat att lämna sin post år 2014 men beslöt att ställa upp i valet 2015 och vann en jordskredsseger med ca 94 procent av rösterna, b.l.a. på grund av att oppositionen manat till bojkott.³¹

2.3 Revolutionen 2019

År 2018 påbörjades nya demonstrationer. De handlade först om missnöje med den krisande ekonomin men kom senare att utvecklas till demonstrationer som gav uttryck för ett missnöje med den rådande regimen.³²

Efter flera månader av breda folkliga protester, avsattes Omar al-Bashir den 11 april 2019 av den sudanesiska militären. Regeringen och parlamentet upplöstes och konstitutionen upphörde att gälla. I juni 2019 bröt militären med våld upp det sedan länge etablerade demonstrationsområdet utanför försvarshögkvarteret i Khartoum och dödade minst hundra civila.³³

I augusti 2019 slöts ett avtal om övergångsstyre mellan militären och den samlade proteströrelsens representanter *Forces for Freedom and Change* (FFC). Avtalet etablerade ett suveränt råd med både militära och civila representanter, en civil teknokratisk regering och ett konstitutionellt avtal som ram. Övergångsstyret ska leda Sudan under en period om 39 månader tills demokratiska val hålls år 2022.³⁴ Den nuvarande vicepresidenten i övergångsrådet, Mohammed Hamdan Dagalo Musa men mer känd som *Hemeti*, är kontroversiell då han lett paramilitära *Rapid Support Forces* (RSF) som begått många övergrepp mot civila.³⁵

Under protesterna attackerades flera gånger fredliga demonstrationer under böner och moskébesök av säkerhetsstyrkor.³⁶ Från protesternas början till sommaren 2019 rapporterades om dödande, övervåld, gripanden och sexuellt våld mot demonstrationer samt överbelagda fängelser med demonstrationer, politiskt aktiva, journalister och läkare. Restriktionerna och re-

³⁰ Ibid.

³¹ Ibid.

³² Ibid.

³³ UD, s. 1 ff.

³⁴ Ibid.

³⁵ BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Lt Gen Mohammed Hamdan Dagalo Musa [Hemeti]*, 2020-07-28, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/2o3hegtvnq> (Hämtad 2020-10-08)

³⁶ United States Department of States (USDOS), *2019 Report on International Religious Freedom: Sudan*, 2020-06-10, s. 2, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44673> (Hämtad 2020-10-14)

pressionerna mot media och journalister var omfattande och tillgången till internet begränsades.³⁷ Hundratals dödades och flera hundra skadades. Många av de nu frisläppta personerna vittnar om att de utsatts för tortyr och sexuellt våld av säkerhetstjänsten i fängelserna.³⁸

Övergångsstyret beslöt i november 2019 att al-Bashirs gamla maktparti NCP skulle förbjudas och upplösas, vilket också varit ett krav från demonstranterna. Staten beslagtogs även NCP:s tillgångar. Ledarna för militärkuppen 1989, då al-Bashir tog makten, åtalades. Al-Bashir satt då redan i fängelse, åtalad för korruption. I december dömdes han till två års husarrest för mutbrott. Al-Bashir hade då även åtalats som ytterst ansvarig för att studenter dödades av milis under demonstrationer som ledde till al-Bashirs fall.³⁹ I februari 2020 meddelade övergångsstyret att Sudan var redo att utlämna al-Bashir och tre av hans närmaste män till internationella brottsmålsdomstolen (ICC). I juli 2020 inleddes en rättegång i Khartoum mot al-Bashir och 27 andra personer för deras roller i militärkuppen 1989.⁴⁰

För mer information om protesterna under 2018 och 2019 och den revolution som följde, rekommenderas Human Rights Watchs rapport "They Were Shouting 'Kill Them'"; Sudan's Violent Crackdown on Protesters in Khartoum".⁴¹

2.3.1 Revolutionens efterspel

En av regeringens prioriteringar för övergångsperioden har varit att uppnå en hållbar fred genom samtal med alla landets väpnade grupper.⁴² I juni 2020 etablerade FN:s säkerhetsråd ett FN-uppdrag (*United Nations Integrated Transition Assistance Mission in the Sudan*) för att stötta övergången i Sudan.⁴³ Den 31 augusti 2020 slöts ett fredsavtal, *Juba Peace Agreement*, som signerades i oktober, mellan övergångsregeringen och *The Sudan Revolutionary Front* (SRF), en allians av rebellgrupperna *JEM* och *SLM-MM* från västra Darfur samt *SPLM-N Agar*

³⁷ UK Foreign and Commonwealth Office (FCO), *Human rights and Democracy: the 2019 Foreign and Commonwealth Office Report*, 2020-07-16, <https://www.ecoi.net/en/document/2037531.html#alert> (Hämtad 2020-09-15)

³⁸ UD, s. 8

³⁹ UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Aktuell Politik*, 2020-06-04, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/aktuell-politik/> (Hämtad 2020-11-11)

⁴⁰ UI, Landguiden, *Sudan – demokrati och rättigheter*, 2020-07-21

⁴¹ Human Rights Watch (HRW), "They Were Shouting 'Kill Them'"; Sudan's Violent Crackdown on Protesters in Khartoum, 2019-11-17, <https://www.hrw.org/report/2019/11/18/they-were-shouting-kill-them/sudans-violent-crackdown-protesters-khartoum> (Hämtad 2020-09-24)

⁴² UD, s. 1 f.

⁴³ Human Rights Council (HRC), *Situation of Human Rights in the Sudan; Report of the Independent Expert on the Situation of Human Rights in the Sudan*, s. 4, 2020-07-30, <https://undocs.org/en/A/HRC/45/53> (Hämtad 2020-09-17)

som primärt är aktiva i Södra Kordofan och Blå Nilen.⁴⁴ SPLM-N al-Hilu som i början stod utanför fredsavtalet skrev i september under ett separat avtal⁴⁵ med övergångsregeringen.⁴⁶ SLM-AW, har dock inte skrivit under fredsavtalet.⁴⁷

Avtalet berörde allt från säkerhetsfrågorna och markrättigheterna till maktindelning och flyktingfrågor.⁴⁸ En följd av avtalet är bland annat att kombattanter ska integreras i en styrka för att skydda civila i landets konfliktområden, och de signerande parterna får också platser i både övergångsråd och parlament.⁴⁹

Sedan övergångsrådets tillträde har en rad reformer sjösatts och implementerats som tydligt markerar mot den tidigare regimens vanstyre av landet. Övergångsregeringen har utlovat fullt stöd till ICC och sagt sig redo att utlämna al-Bashir och tre av hans närmaste män till för rättslig prövning. Tillsammans med rebellgrupper som signerat fredsavtalet har övergångsregeringen även utlovat att sätta upp en sanningskommission (*Truth and Reconciliation Commission*, TRC).⁵⁰ Massakern i Khartoum den 3 juni 2019 ska utredas.⁵¹

Övergångsregeringen har utlovat fullt stöd till internationella brottmålsdomstolen (ICC) och har tillsammans med rebellgrupper som signerat fredsavtalet utlovat att sätta upp en sanningskommission (*Truth and Reconciliation Commission*, TRC).

Regeringen har sagt sig prioritera fredssamtal, lika rättigheter för alla medborgare, stabilisering och reformering av ekonomin, lindring av fattigdom samt en reformering av rättssystemet. Även landets ökända säkerhetstjänst är avsedd att reformeras, straffriheten ska slopas och mediefriheten ska stärkas. Mycket återstår att formalisera i lag, och utmaningarna för Sudan är omfattande.⁵² Corona-pandemin gjorde dessutom att mycket av reformarbetet stannade av under våren 2020.⁵³

⁴⁴ Reuters, *Sudan signs peace deal with key rebel groups, some hold out*, 2020-08-31, <https://www.reuters.com/article/us-sudan-darfur/sudan-signs-peace-deal-with-key-rebel-groups-some-hold-out-idUSKBN25R14Y> (Hämtad 2020-09-02); Al Jazeera, *Sudan rebels agree key peace deal to end 17-year conflict: Report*, 2020-08-31, <https://www.aljazeera.com/news/2020/8/31/sudan-rebels-agree-key-peace-deal-to-end-17-year-conflict-report> (Hämtad 2020-11-13)

⁴⁵ Avtalet ger dem rätt att behålla sina vapen till dess att staten och islam har skiljts åt i författningen. Det stora fredsavtalet föreskriver avvapning av rebellerna samt att de integreras i regeringsarmén. UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-10-03, <https://www.ui.se/landguiden/konflikter/sudan-syd-sudan/konflikter-inom-sudan/>

⁴⁶ UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-09-03, <https://www.ui.se/landguiden/konflikter/sudan-sydsudan/konflikter-inom-sudan/> (Hämtad 2020-12-04)

⁴⁷ Reuters, 2020-08-31.

⁴⁸ UI, Landguiden, *Sudan – Kalendarium*, 2020-10-03

⁴⁹ Sudan Tribune, *Sudan's peace partners pledge to work together for successful implementation*, 2020-10-03, <https://sudantribune.com/spip.php?article69896> (Hämtad 2020-10-06)

⁵⁰ Dabanga, *Sudan to Cooperate with ICC*, 2020-09-02, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudan-to-cooperate-with-icc?utm_source=Media+Review+for+September+2%2C+2020&utm_campaign=Media+Review+for+September+2%2C+2020&utm_medium=email (Hämtad 2020-09-02)

⁵¹ HRC, 2020, s. 14; UI, Landguiden, *Sudan – demokrati och rättigheter*, 2020-07-21

⁵² UD, s. 2 f.

⁵³ UI, Landguiden, *Sudan – Aktuell Politik*, 2020-06-04

Det konstitutionella avtalet förlänger övergångsperioden till 39 månader från signeringsdatumet av fredsavtalet. Det ökar antalet medlemmar i övergångsrådet från 11 till 14 medlemmar och de partner som skrivit under avtalet ska välja 25 procent av ministerposterna i den nya regeringen samt 75 säten i övergångsparlamentet.⁵⁴

I november 2020 gav övergångsregeringen amnesti till ungefär 50 000 rebeller som stred mot den gamla Bashirregimen i konflikterna i Darfur, Blå Nilen och Södra Kordofan i enlighet med fredsavtalet. De som misstänks för krigsförbrytelser eller folkmord, eller är efterlysta av ICC undantogs.⁵⁵

I december 2020 inrättade övergångsrådets ledare al-Burhan via dekret ett nytt organ med stora maktbefogenheter: Rådet för övergångsstyrets partner (*Council of Transition Partners*, CTP). Rådet ska enligt dekretet vara ansvarigt för att leda landet under den treåriga övergångsperioden, medla mellan styrets olika delar, och för detta ska organet ha alla nödvändiga befogenheter. Premiärminister Hamdok har avvisat dekretet och säger att al-Burhan har brutit mot avtalet som ligger till grund för övergångsstyret, eftersom det nya rådet enligt regeringen bara kan ha en rådgivande och medlande funktion vid motsättningar mellan övergångsrådet och regeringen.⁵⁶ Händelsen har ökat oenigheter och bidragit till en ökad fragmentisering mellan olika politiska krafter.⁵⁷

FN:s människorättsråd skriver i sin rapport om Sudan, vilken täcker perioden 27 september 2019 till 16 juli 2020⁵⁸, att övergångsregeringen har tagit betydande steg för att bemöta människorättsproblematiken i landet. I samma rapport noteras dock att väsentliga utmaningar kvarstår, bland annat kan man exempelvis fortfarande utdöma dödsstraff för otrohet. Särskilt oroande är situationen i konfliktområdena, där kvinnor fortsatt utsätts för sexuellt och könsbaserat våld, och där civila fortsatt dödas i lokalt våld.⁵⁹

Rättssystemets alltför allvarligt bristande kapacitet är kopplat till de fortsatta människorättsövergreppen.⁶⁰ Fram till övergångsperiodens början riskerade de som frihetsberövats av den sudanesiska säkerhetstjänsten (NISS) eller militären att utsättas för tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling. Enligt den konstitutionella deklarationen och en ändring i säkerhetstjänstens lag efter övergångsperiodens början, har säkerhetstjänstens uppgifter begränsats till informationsinhämtning och analys. Säkerhetstjänstens förvar, de så kallade "spökhusen" där oppositionella förvarades, ska inte längre vara i bruk.⁶¹

I praktiken fungerar inte den i konstitutionen stipulerade maktindelningen i Sudan, och domstolsväsendet är inte oberoende. Vidare präglas rättssystemet av mycket hög korruption och

⁵⁴ United Nations Political and Peacebuilding Affairs (UN DPPA), *Sudan is at Critical Juncture, Under Secretary General di-Carlo says*, 2020-12-08, <https://dppa.un.org/en/sudan-is-critical-juncture-under-secretary-general-dicarlo-says> (Hämtad 2020-12-10)

⁵⁵ UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-11-12, <https://www.ui.se/landguiden/konflikter/sudan-sydsudan/konflikter-inom-sudan/> (Hämtad 2020-12-04)

⁵⁶ UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-12-04, www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/kalendarium (Hämtad 2020-12-14)

⁵⁷ UN DPPA

⁵⁸ Notera att rapporten, p.g.a. pågående pandemi, är skriven helt på distans.

⁵⁹ HRC, s. 1, 10, 16

⁶⁰ HRC, s. 13

⁶¹ UD, s. 8; Bertelsmann Stiftung, s. 11

allvarliga människorättsbrott. Makthavare ansvariga för brott ställs inte till svars. Det har inte funnits några mekanismer för att hålla NISS ansvariga för allvarliga människorättsbrott. Rättsväsendet i Sudan präglas därför alltför av låg integritet och kapacitet.⁶²

Enligt organisationen *Small Arms Survey*, är det mycket osannolikt att NCP:s eller militärens starka grepp om den sudanesiska staten kommer att kunna elimineras, eftersom man inte lyckats uppnå en helt civil administration i Sudan. Detta gör det också svårt att kunna förändra de systematiska orättvisor som präglar det sudanesiska samhället. *Small Arms Survey* bedömer även att risken är överhängande att revolutionen 2019 följer i spåren av revolutionerna 1964 och 1985, där man inte lyckades överkomma den militära makten i landet.⁶³

2.3.2 Kvinnors situation efter revolutionen

Särskilt fokus i övergångsavtalet har varit kvinnors rättigheter.⁶⁴ I enlighet med vallagarna kvoterar kvinnor in i parlamentet och nästan var tredje ledamot är numera en kvinna. Regeringen har sagt att den ska skriva under CEDAW-konventionen om avskaffande av alla former av diskriminering av kvinnor.⁶⁵ Övergångsrådet har också kriminaliserat könsbaserad diskriminering.⁶⁶

Enligt Storbritanniens *Foreign & Commonwealth Office* kvarstår dock långvariga problem med sexuellt och könsbaserat våld mot kvinnor.⁶⁷ I Darfur och andra krigsområden har våldtäkter utgjort ett led i krigföringen. Även andra former av våld mot kvinnor är vanliga.⁶⁸ Under protesterna var kvinnor bland de särskilt utsatta för våld och sexuellt våld.⁶⁹ Under covid-19-pandemin har ökat våld i hemmet mot kvinnor rapporterats, och det varnas för att traditionella sedvanor, såsom könsstympning och barnäktenskap, kan öka i kristillstånd.⁷⁰

I slutet av april 2020 kriminaliserades kvinnlig könsstympning i Sudan enligt en överenskommelse mellan övergångsrådet och övergångsregeringen. Förbudet har formellt antagits som gällande lagstiftning i hela landet, trots att Sudans parlament upplösts och lagändringen därmed egentligen inte kan antas. Beslutet är ett viktigt steg mot en de facto kriminalisering av könsstympning, men det återstår att göra lagen allmänt känd och att följa tillämpningen av den.⁷¹ Nio av tio sudanesiska kvinnor är könsstympade enligt FN, trots att ingreppet numera är förbjudet.⁷²

⁶² Ibid, s. 3, 10 ff.

⁶³ Small Arms Survey (HSBA (B)), *Diaspora in Despair: Darfurian Mobility at a Time of International Disengagement*, juni 2020, s. 10, <http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/reports/HSBA-Report-Darfur-mobility.pdf> (Hämtad 2020-10-08)

⁶⁴ HRC, s. 9

⁶⁵ UI, Landguiden, *Sudan – demokrati och rättigheter*, 2020-07-21

⁶⁶ HCR, s. 6

⁶⁷ UK FCO, s. 12

⁶⁸ UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Sociala förhållanden*, 2020-06-03, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/sociala-forhallanden/> (Hämtad 2020-12-04)

⁶⁹ HRC, s. 9

⁷⁰ Anonym källa (A), 2020-05-13

⁷¹ Ibid.

⁷² UI, Landguiden, *Sudan – Sociala förhållanden*, 2020-06-03

För mer information om könsstympning se Migrationsverkets rapport om könsstympning i Sudan från den 11 mars 2019.⁷³

2.3.3 Humanitär situation

Stora delar av Sudan präglas av en mycket svår humanitär situation. Sedan 1993 har Sudan betraktats som en *state sponsor of terrorism* av USA:s utrikesdepartement, vilket fått påföljden att USA infört sanktioner mot landet.⁷⁴ Detta har lett till minskade externa investeringar och ekonomiska relationer med Sudan i syfte att uppmuntra förändringar gällande stödjandet av terrorism. I praktiken har det dock medfört katastrofala effekter för de mest fattiga och sårbara i Sudan, samtidigt som det förstärkt makten hos den styrande eliten.⁷⁵ Den 14 december 2020 avlägsnade dock USA formellt Sudan från listan över stater som sponsrar terrorism, vilket också ger Sudan nya möjligheter att låna pengar av internationella organ.⁷⁶

Utöver de våldsincidenter som skakat Darfur under 2020 (se mer under 3.3) har översvämningar drabbat så gott som hela landet. FN rapporterade i slutet av september att mer än 800 000 sudaneser drabbats i alla landets delstater. Detta bidrar till en försvårad humanitär situation i landet och får effekter på landets ekonomi och på stabiliteten.⁷⁷

I april 2020 utlystes nationellt folkhälsonödläge och flygplatser, hamnar och landgränser samt skolor och universitet stängde till följd av covid-19-pandemin. Khartoum har tidvis stått under total nedstängning.⁷⁸ I slutet av november 2020 hade Sudan drabbats av en andra smittovåg. Enligt det sudanesiska hälsoministeriet hade 18 000 personer testats positiva och 1 265 personer avlidit i covid-19.⁷⁹

På grund av pandemin har fattigdomen i landet förvärrats, och antalet sudaneser som lever i en osäker livsmedelssituation har ökat med 65 procent på ett år.⁸⁰ OCHA rapporterar att de gett livsnödvärdigt humanitärt stöd till ca 7,5 miljoner människor i så gott som hela landet under första halvan av 2020. Enligt organisationen är nästan tio miljoner sudaneser i behov av livsmedelsstöd.⁸¹

⁷³ Migrationsverket, *Lifosrapport: Sudan - Kvinnlig könsstympning (version 1.1)*, 2019-03-11, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42871> (Hämtad 2020-09-30)

⁷⁴ USDOS, *Country Reports on Terrorism 2019 - State Sponsors of Terrorism [Nordkorea, Iran, Sudan, Syrien]*, 2020-06-24, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44627> (Hämtad 2020-09-02)

⁷⁵ HRC, s. 3–4; Small Arms Survey, juni 2020, s. 12

⁷⁶ UI, Landguiden [betaltjänst] *Sudan, Kalendarium*, 2020-12-14, www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/ (Hämtad 2020-12-16)

⁷⁷ OCHA, *Sudan, Situation Report*, 2020-09-27, <https://reports.unocha.org/en/country/sudan/> (Hämtad 2020-09-28)

⁷⁸ HRC, 2020, s. 4

⁷⁹ OCHA, 2020-12-03

⁸⁰ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the situation in the Sudan and the activities of the United Nations Integrated Transition Assistance Mission in the Sudan*, s. 5, 2020-09-17, <https://undocs.org/S/2020/912> (Hämtad 2020-09-28)

⁸¹ OCHA Sudan, *HIGHLIGHTS Last Updated: 01 Oct 2020*, <https://www.unocha.org/sudan> (Hämtad 2020-10-08)

Sudans ekonomi har också de senaste åren varit mycket ansträngd, och i april 2020 utlystes ekonomiskt nödtilstånd i hela landet.⁸² Effekter av pandemin, såsom ökade kostnader för akutvård samt restriktioner, b.l.a. en fem månader lång nedstängning av landet för att hindra spridningen, resulterade i en allvarlig nedgång för ekonomin och en minskning av landets finanser med 42 procent. Därtill steg inflationen till 229 procent i oktober.⁸³

I samband med striderna i Tigray i norra Etiopien har cirka 46 000 etiopiska flyktingar anlänt till östra Sudan. Flyktingströmmen började kort efter det att en militäroffensiv inletts i Tigray den 4 november. Sudan och likaså UNHCR har vädjat om stöd från omvärlden för att klara av situationen då landet kämpar med en krisande ekonomi, pandemin och en skör process mot fred och demokrati.⁸⁴

2.4 Analys och bedömning av den politiska utvecklingen

Sudan har under 2019 och 2020 gått igenom en mycket turbulent period med stora folkliga protester, militärens avsättande av al-Bashirs regering samt turbulenta förhandlingar mellan proteströrelsens talespersoner och det militära etablissemangen. Landet är nu mitt i en övergångsperiod i väntan på att val ska hållas 2022. Flera positiva steg har tagits av övergångsstyret. Bland annat har flera kontroversiella lagar upphävts, viktiga steg har tagits för att ordna upp den mycket eftersatta sudanesiska ekonomin och fredsavtal har slutits med flera parter i landets konfliktområden. Utmaningarna som Sudan står inför kan inte nog underskattas.

Signifikanta steg för att förbättra situationen för kvinnor har tagits i Sudan, inte minst har kvinnlig könsstympning förbjudits av övergångsstyret och de av al-Bashir införda ordningslagarna har upphävts. Det är dock för tidigt att uttala sig om bestående förändringar i det systematiska förtryck genom lagstiftning som pågått sedan innan al-Bashir kom till makten.

Migrationsanalys bedömer att den närmaste framtiden, och hur övergångsstyret hanterar de många ekonomiska, humanitära och sociala utmaningar som Sudan står inför, kommer att vara avgörande för hur bestående förändringarna blir och hur utvecklingen på medellång och lång sikt blir. Vägen framåt tycks skakig, av de senaste händelserna under hösten 2020 att döma.

3 Säkerhetsutvecklingen i Darfur

3.1 Darfur - demografi och administrativ indelning

Icke-arabiska darfurier utgör cirka 70 procent av Darfurs befolkning och de största grupperna är fur, zaghawa, maaslit och berti. Darfur betyder *furernas hemland* på arabiska efter folkgruppen fur. Fur har bebott området i tusentals år och talar ett nilo-sahariskt språk med samma namn. Furerna är uppdelade i de tre huvudgrupperna kunjara, tunjara och daju. De flesta furer är muslimer, men i olika grad har furgrupper bevarat pre-islamiska sedvanor. Furerna som

⁸² HRC, s. 4.

⁸³ UN DPPA

⁸⁴ UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-11-28, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/kalendarium/> (Hämtad 2020-12-03); OCHA, 2020-12-03.

historiskt dominerat delar av Darfur, inte minst Jebel Marra, har under historien tvingat grupper till underkastelse (exempelvis icke-arabiska zaghawa, masalit och arabiska baggarah).⁸⁵

Zaghawa, den klart största undergruppen till beri, talar det nilo-sahariska språket zaghawa. Traditionellt har zaghawa varit nomader som rört sig mellan Sudan och Tchad, och klanen har varit viktig som identitet och organiseringsprincip i zaghawagruppen. I början av 2000-talet anslöt sig många zaghawa till fur-dominerade SLA. En av undergrupperna, kobe, startade en separat rebellgrupp med islamistisk grund 2003 i JEM.⁸⁶ JEM har också haft en koppling till al-Bashirs före detta bundsförvant, sedermera motståndare, Hassan al-Turabi.⁸⁷

För mer information om hur andra etniska grupper relaterar till olika parter i Darfur-konflikten rekommenderas Asylum Research Centres rapport "Sudan: Country Report – Updated Report on Darfur" från januari 2020.⁸⁸

Darfur utgör en stor del av Sudans yta och är totalt något större än Sverige.⁸⁹ I den senaste sudanesiska folkräkningen från 2008, innan landets delning, beräknades Darfurs befolkning till 7,5 miljoner invånare. Området har präglats av mycket hög befolkningstillväxt och på några decennier sexdubblades befolkningen i området. Av folkräkningen drog FN slutsatsen att befolkningen i området kommer fortsätta att öka i snabb takt, vilket bidrar till en komplicerad dynamik i området.⁹⁰ Personer från Darfur utgör även en stor del av Khartoums befolkning, cirka en miljon (av närmare sex miljoner).⁹¹

Darfur, som historiskt varit ett område med en gemensam administration, har i modern tid delats upp i flera olika delstater av politiska skäl. År 1994 delades Darfur i tre delstater, vilket minimerade furernas inflytande, och 2016 röstade 98 procent av darfurierna i en omstridd och mycket kritiserad folkomröstning för att omvandla de tre delstaterna till fem. Idag är området Darfur således uppdelade i de fem delstaterna Norra Darfur, Östra Darfur, Centrala Darfur, Södra Darfur och Västra Darfur.⁹²

Fredsavtalet som slutits mellan övergångsregeringen och flera rebellgrupper år 2020 stipulerar att en nationell konferens ska hållas med syfte att se över administrativa gränser i Sudan. Darfur ska dock enligt fredsavtalet ses som en region. Vidare stipuleras att en säkerhetsstyrka

⁸⁵ Shoup, s. 100 f.

⁸⁶ Ibid, s. 334 ff.

⁸⁷ Cockett, s. 181 ff.

⁸⁸ Asylum Research Centre (ARC), *Sudan: Country Report – Updated Report on Darfur*, s. 32 ff., jan. 2020, https://www.ecoi.net/en/file/local/2022861/ARC_Darfur_country_report_January_2020_final.pdf (Hämtad 2020-10-08)

⁸⁹ UN Sudan, *Darfur Fact Sheet*, 2012-01-15, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/darfur_fact_sheet_v32.pdf (Hämtad 2020-10-08)

⁹⁰ UN Sudan, *BEYOND EMERGENCY RELIEF: Longer-term trends and priorities for UN agencies in Darfur*, 2010-09, s. 14 f., https://web.archive.org/web/20180426081612/https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/6AAEE62B2DC5EE8D852577AE0071F8E7-Full_Report.pdf (Hämtad 2020-10-08)

⁹¹ United Kingdom, Home Office, *Report of a fact-finding mission to Khartoum, Sudan*, 2018-11, s. 9, 11, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/759280/Sudan_-_FFM_report_2018_-_NAD-returns.pdf (Hämtad 2020-11-24)

⁹² Cockett, s. 107, 312

ska bildas av före detta militärer, paramilitärer och rebellkombattanter för att skydda civila i Darfur.⁹³

3.2 Konflikts historia

Darfur var, till skillnad från södra och östra Sudan, till en början inte en konfliktzon, trots missnöje mot de arabiska eliterna. Till följd av klimatförändringar, rubbad maktbalans, en ökning av slavhandeln med icke-arabiska darfurier samt en under al-Bashir ökad arabiserings- och islamiseringskampanj, formade sig ett starkt och konkret missnöje mot övermakten i Khartoum.⁹⁴ Upproret i Darfur startades av två rebellgrupper: SLM/SLA och JEM. SLM/SLA hade flest anhängare bland majoritetsfolket fur. Dess högste ledare var Abd al-Wahid Muhammad al-Nur. SLM/SLA har sedan dess splittrats i en rad fraktioner, b.la. fur-fraktionen (SLM-Nur) och en zaghawa-dominerad fraktion ledd av Minni Minnawi (SLM-Minnawi).⁹⁵ I början av 2000-talet ökade spänningarna och år 2003 bestämde sig den sudanesiska regeringen för att slå ned på SLM/A och JEM.⁹⁶

Den sudanesiska regeringen använde samma brutala taktik de använt i södra Sudan med flygbombningar, tvångsförflyttningar på etnisk grund och rekrytering av paramilitära, etniska miliser. Regeringen riktade särskilt in sig på personer med icke-arabisk etnicitet i Darfur, vilka också betraktades som faktisk eller förmodad opposition. Sudanesisk militär och dess paramilitära förband gjorde sig från konfliktens början skyldiga till riktat massdödande av civila, ofta i byar där det inte funnits någon rebellnärvaro. Rapporteringen om våldtäkter, avrättningar, tvångsförflyttningar, nedbränningar av byar och massiv tvångsförflyttning har varit omfattande.⁹⁷ Efter att regeringstrupper bombat byar med flyg och helikoptrar, red beväpnade, arabiska, paramilitära grupper – kallade av sina offer för *janjaweed*⁹⁸, eller "ridande djävlar" – in i byarna för att sätta eld på kvarvarande hus, döda eller våldta civila och därefter plundra kvarlevorna.⁹⁹

År 2004 infördes en vapenvila och en fredsbevarande styrka från Afrikanska Unionen (AMIS) etablerades. Trots detta fortsatte kriget vilket ledde till en humanitär kris i Darfur, som resulterades i hundratusentals döda och mer än 2 miljoner fördrivna personer (internt och externt) som flydde stridigheterna.¹⁰⁰ FN slog fast att Sudans armé och deras allierade begått systematiska övergrepp mot civila. I början av 2008 övertog FN ansvaret för en gemensam

⁹³ Dabanga, 'Historic agreement' signed by Sudan govt, armed groups in Juba, 2020-09-01, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/historic-agreement-signed-by-sudan-govt-armed-groups-in-juba> (Hämtad 2020-10-06)

⁹⁴ Cockett, 2016, s. 170 ff.

⁹⁵ UI, Landguiden, Sudan – Konflikter inom Sudan, 2020-10-05

⁹⁶ Cockett, s. 186 ff.

⁹⁷ HRW, *Failing Darfur: Five Years On*, 2008, <https://www.hrw.org/legacy/features/darfur/fiveyearson/report3.html#logo> (Hämtad 2020-09-29)

⁹⁸ Den sudanesiska regeringen började i mitten på 1980-talet beväpna arabiska miliser för att förhindra afrikanska darfurier från att ansluta sig till dåvarande södra Sudans rebeller, som stred mot regeringen i Khartoum. Dessa arabiska miliser, som i den nuvarande konflikten är beväpnade av regeringen, kom att kallas janjaweed. Regeringen i Khartoum tappade dock redan 2006 inflytande över de arabiska miliserna. Dessa arabiska miliser har genomgått en fragmentisering och strider mellan miliserna har varit frekventa. Migrationsverket, 2016-12-06, s. 13.

⁹⁹ Cockett, 2016, s. 186 ff.

¹⁰⁰ Britannica, Sudan – Conflict in Darfur, odaterad, <https://www.britannica.com/place/Sudan/Conflict-in-Darfur> (Hämtad 2020-11-13)

AU- och FN-styrka i Darfur kallad *United Nations - African Union Hybrid Operation in Darfur (UN-AMID)*¹⁰¹ men relationerna mellan UNAMID och Khartoum blev snabbt ansträngda på grund av deras kritik mot den sudanesiska regimen.¹⁰²

Den internationella brottmålsdomstolen ICC utfärdade år 2009 en arresteringsorder av al-Bashir för krigsbrott och brott mot mänskligheten. Al-Bashir utvisade då ett dussintal hjälpor-
ganisationer från Darfur, vilket förvärrade nöden och minskade omvärldens insyn i vad som
pågick. Efter att ett antal afrikanska och arabiska stater avstått från att gripa honom, lade
åklagaren vid ICC i december 2014 ned åtalet om krigsbrott i Darfur på grund av bristande
samarbetsvilja från världssamfundet.¹⁰³

Under 2010-talet, parallellt med att den sudanesiska regeringen slöt fred med delar av rebell-
grupperna i Darfur, fortsatte den hårda strategin för att bekämpa rebellgrupperna.¹⁰⁴ År 2013
bildades Rapid Support Forces, en regeringsanknuten milisstyrka som bredvid Sudans regul-
jära armé användes för att slå ned hårt mot de darfuriska rebellerna. Under 2014 och 2015
dokumenterade bland annat Human Rights Watch mycket omfattande övergrepp mot civil-
befolkningen i Darfur av RSF-styrkor, med omfattande vittnesmål om massdödanden, för-
drivning av hela byar och massvåldtäkter.¹⁰⁵ År 2015 beordrade al-Bashir UNAMID att lämna
landet sedan styrkan anklagat RSF för att ha gjort sig skyldig till massvåldtäkt i Darfur hösten
2014, men UNAMID blev trots det kvar i Darfur.¹⁰⁶

Våldet krävde flest dödsoffer under de första åren. Det totala antalet döda beräknas till minst
300 000, varav 80 procent tros ha dukt under av sjukdomar i krigets spår. FN:s flyktingorga-
nisation UNHCR bedömer att omkring 2,5 miljoner darfurier är hemlösa inom landet och att
ytterligare flera hundra tusen lever i flyktingläger i Tchad.¹⁰⁷

Darfurkonflikten har aldrig varit en linjär konflikt mellan två parter och är inte heller en enda
konflikt. Snarare kan konflikten delas upp i fyra olika typer av konflikter. En konfliktdimension
utgörs av lokala konflikter som primärt drivs av etniska motsättningar, begränsade nature-
surser och manipulation från externa parter (som den sudanesiska regeringen). En andra di-
mension är att lokala eliter kämpar om ekonomiska och politiska fördelar. En tredje att Darfur
utgör en mycket marginaliserad periferi jämfört med det sudanesiska maktcentrumet, om-
kring Khartoum. Därtill finns gränsöverskridande konflikter mellan Sudan och Tchad, vilket

¹⁰¹ UNAMID hade som mest en personal på nära 16 000 personer. I dag ingår omkring 8 000 personer i de
fredsbevarande styrkorna. Dagens Nyheter, *FN vill avsluta Darfur insats*, 2020-11-14,
<https://www.dn.se/varlden/fn-vill-avsluta-darfur-insats/> (Hämtad 2020-11-16)

¹⁰² UI, Landguiden, *Sudan – Konflikter inom Sudan*, 2020-10-05

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ Cockett, 2016, s. 309 f.

¹⁰⁵ HRW, *“Men With No Mercy”; Rapid Support Forces Attacks against Civilians in Darfur, Sudan*,
2015-09-09, <https://www.hrw.org/report/2015/09/09/men-no-mercy/rapid-support-forces-attacks-against-civilians-darfur-sudan> (Hämtad 2020-09-29)

¹⁰⁶ UI, Landguiden, *Sudan – Konflikter inom Sudan*, 2020-10-05

¹⁰⁷ UI, Landguiden, *Sudan – Konflikter inom Sudan*, 2020-10-05

gör att grannländer dras in i konfliktodynamiken. Dessa olika konfliktdimensioner, och hur de överlappar och kopplas med varandra, är väsentliga för att förstå Darfurkonflikten.¹⁰⁸

FN:s människorättsråd rapporterar att Darfur under 2020 fortsätter att utstå "a multitude of human rights and humanitarian crises". Darfur leds fortfarande av militära befälhavare tillsatta av föregående regim, vilka alltså har en avvaktande inställning till upprätthållandet av mänskliga rättigheter. Flera orosmoln kvarstår, bland annat fortsätter civila att attackeras med statliga aktörers goda minne, och med svaga juridiska och statliga institutioner förblir situationen fragil. Människorättsrådet varnar för att grundorsakerna till konflikten i Darfur inte alls adresseras.¹⁰⁹

Medan al-Bashirs fall har setts som ett positivt steg för många darfurier, är krigsherren *Hemetis*¹¹⁰ roll i övergångsrådet mer oroväckande med tanke på hans roll i regeringens övergrepp i Darfur.¹¹¹

FN:s fredsbevarande uppdrag i Darfur, UNAMID, förlängdes till 31 december 2020, men ska avslutas 31 december 2020.¹¹² Sudanesiska myndigheter har istället börjat utplacera en "Civilian Protection Force" i Darfur med 12 000 soldater, i linje med fredsavtalet från oktober.¹¹³

Internal Displacement Monitoring Center (IDMC) rapporterar att neddragningen av UNAMID kan få mycket allvarliga konsekvenser för internflyktingarna.¹¹⁴

3.3 Konflikten idag: incidenter och civila offer

Information om säkerhetsincidenter i Darfur har hämtats från *Armed Conflict Location & Event Data Project* (ACLED).¹¹⁵ ACLED kartlägger och analyserar konflikter och krissituationer i Afrika och andra världsdelar.¹¹⁶ Forskningsprojektet registrerar incidenter i en konfliktkontext, i det här fallet Sudan och Darfur. Incidenterna delas in i kategorier såsom Stridigheter (Battles), Våld mot civila, Explosioner/Fjärrvåld, Protester och Upplopp. Så som det framgår av avsnitt 1.1 gör det begränsade informationsläget i Darfur att de registrerade säkerhetsincidenterna

¹⁰⁸ Johan Brosché och Daniel Rothbart, *Violent Conflict and Peace Building: The Continuing Crisis in Darfur*, 2013, New York: Routledge, s. 135 ff. Boken rekommenderas för vidare läsning om konfliktens upptrappning och utveckling under första decenniet på 2000-talet.

¹⁰⁹ HRC, 2020, s.16.

¹¹⁰ Ledare för RSF med kopplingar till Janjaweed och misstänkt för allvarliga kränkningar mot de mänskliga rättigheterna. Se bl.a. BBC News, *Hemeti – the warlord who may control Sudan's future*, 2019-06-05, <https://www.bbc.com/news/world-africa-48512465> (Hämtad 2020-11-13)

¹¹¹ Small Arms Survey, HSBA (A), s. 15

¹¹² UN, *Press Release: Security Council Extends African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur until 31 December, Unanimously Adopting Resolution 2525 (2020)*, 2020-06-04, <https://www.un.org/press/en/2020/sc14203.doc.htm> (Hämtad 2020-09-28); Dagens Nyheter

¹¹³ UN News, *Sudan at critical juncture in path towards democratic transition, Security Council hears*, 2020-12-08, <http://news.un.org/en/story/2020/12/1079512> (Hämtad 2020-12-16)

¹¹⁴ Internal Displacement Monitoring Center (IDMC), *Sudan*, odaterad, <https://www.internal-displacement.org/countries/sudan> (Hämtad 2020-10-06)

¹¹⁵ All data från ACLED om incidenter i Sudan och Darfur har hämtats från projektets hemsida. Datan är framtagen genom att sortera ut incidenter i Sudan från 2018-12-19 till 2020-10-01. Se Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Export Tool*, <https://acleddata.com/data-export-tool/> (Hämtad 2020-10-02).

¹¹⁶ ACLED, *About ACLED*, odaterad, <https://acleddata.com/about-acledd/> (hämtad 2020-03-17)

inte kan tas för uttömmande uppräknings av våldsamheter som inträffat – mörkertal är sannolika.¹¹⁷

Migrationsanalys finner vidare att mycket stor försiktighet bör iakttas avseende ACLED:s rapportering av konfliktrelaterade dödsfall (*fatalities*). ACLED betonar att dödsfall är en bristfällig metod för att uppskatta en konfliktsituation, eftersom det förekommer allvarliga brister i inhämtningsmetoden avseende dödsfallsrapportering. ACLED särskiljer konfliktrelaterade dödsfall från konfliktrelaterade olycksoffer (*casualties*), där det senare inkluderar även skadade. Om antalet döda inte är känt i ACLED:s källor registreras en händelse som olycksfall. Det kan därför finnas signifikant underrapportering av konfliktrelaterade dödsfall i ACLED:s data. Vidare särskiljs inte civila från andra konfliktrelaterade dödsfall i datan. Nedanstående användning av dödsfallssiffror är därför en uppskattning.¹¹⁸

Datan är avgränsad till perioden från protesternas början, den 19 december 2018 t.o.m. den 24 september 2020. Talen för 2018 och 2020 motsvarar därmed inte hela år och statistiken för 2018 är endast för 12 dagar.

Säkerhetsincidenter: Sudan och Darfur

	Hela Sudan	Darfur
2018 (dec.)	90	6
2019	1593	463
2020 (jan.–sep.)	699	259
Totalt	2382	728

Källa: ACLED

Av de 728 incidenterna i Darfur utgörs huvuddelen av våld mot civila (292 incidenter) och av protester (278 incidenter). Även strider mellan olika parter i konflikten utgör en stor del av incidenterna (111).

Uppdelat på de olika delstaterna i Sudan är incidentfördelningen enligt nedan:

Säkerhetsincidenter: Darfur (per delstat)

	Norra Darfur	Östra Darfur	Centrala Darfur	Södra Darfur	Västra Darfur
2018 (dec.)	0	1	0	5	0
2019	152	20	117	96	78

¹¹⁷ ACLED, *Methodology, FAQs: ACLED Fatality Methodology*, odaterad, <https://acleddata.com/resources/methodology/> (Hämtad 2020-10-06)

¹¹⁸ ACLED, *FAQs: ACLED fatality methodology*, februari 2020, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/dlm_uploads/2020/02/FAQs_-ACLED-Fatality-Methodology_2020.pdf (Hämtad 2021-01-03)

2020 (jan. – sep.)	68	14	66	58	53
Totalt	220	35	183	159	131

Källa: ACLED

I Norra Darfur utgör våld mot civila den klart dominerande incidentkategorin (115), följt av protester (79), av de 220 incidenterna. Aktörerna utgörs av sudanesisk militär och kommunala miliser¹¹⁹, men också av oidentifierade väpnade grupper. Minst 104 personer har mist livet i incidenterna.

I Östra Darfur utgörs de 35 incidenterna av ungefär lika många fredliga protester som attacker, strider eller sammandrabbningar mellan polis och demonstranter. I de incidenter med skadade och döda som rapporterats utgör statliga styrkor (RSF och polis) primära aktörer. Minst 17 personer har mist livet i incidenterna.

I Centrala Darfur utgörs de 183 incidenterna främst av väpnade sammandrabbningar (45), attacker (52) och protester (43). I väpnade sammandrabbningar och attacker är det darfurisk lokal milis, SLM-AW och sudanesisk militär som utgör huvudsakliga aktörer. Minst 219 personer har mist livet i incidenterna.

I Södra Darfur utgörs incidenterna främst av protester (69), våld mot civila (52) och strider (22) av totalt 159 incidenter. Av incidenterna som inkluderar sammandrabbningar, strider eller våld, utgör lokala miliser, oidentifierade väpnade grupper och sudanesisk militär huvudsakliga aktörer. Minst 159 personer har mist livet i incidenterna.

I Västra Darfur utgörs de 131 incidenterna huvudsakligen av protester (58), våld mot civila (44) och strider (22). Huvudsakliga aktörer är lokala miliser, oidentifierade väpnade grupper och sudanesisk militär. Minst 168 personer har mist livet i incidenterna.

ACLED skriver i en längre analys om situationen i Darfur, daterad den 27 augusti 2020, att Darfur sedan 2016 har sett en avtagande trend i sammandrabbningar där någon eller flera av de sudanesiska rebellgrupperna är part.¹²⁰ ACLED skriver i sin analys att rebellgrupperna har minskat både i antal och i betydelse för situationen på marken sedan konfliktens början, med undantag för området *Jebel Marra* (se mer nedan). I praktiken har det i flera år rått vapenstillestånd mellan flera av rebellgrupperna i Darfur och regeringen, och fredsavtalet kan därför etablera denna "negativa fred" som endast ser till stridigheterna och inte till konfliktens grundorsaker.¹²¹

¹¹⁹ I huvudsak boskapsskötarmiliser som angriper jordbrukare.

¹²⁰ Dvs.: SLM/A-Abdul Wahid, SPLM-N-Malik Agar, Justice and Equality Movement, SLM/A-Minnawi, SLM/A-Abdul Wahid splinter faction, SPLM-N-Abdelaziz al-Hilu och SLM/A-Transitional Council. Se ACLED, *Riders On The Storm: Rebels, Soldiers, And Paramilitaries In Sudan's Margins*, 2020, <https://acleddata.com/2020/08/27/riders-on-the-storm-rebels-soldiers-and-paramilitaries-in-sudans-margins/> (Hämtad 2020-10-08)

¹²¹ ACLED, 2020

Sedan al-Bashirs fall 2019 ser ACLED dock att strider mellan olika aktörer totalt sett, våld mot civila och antalet dödsfall ökat gradvis. Framför allt småskaligt våld mot civila har varit förekommande i södra, norra och centrala Darfur, oftast från pastoralister¹²² som riktar attackerna mot internflyktingar.¹²³

Migrationsanalys granskning av ACLED:s statistik visar att det från början av april 2019 (tiden kring al-Bashirs fall) fram till och med december samma år registrerats cirka 35 säkerhetsincidenter per månad gällande hela Darfur. Det är då frågan om samtliga av ACLED uppmärksammade säkerhetsincidenter av olika karaktär (se avsnitt 3.3). Sett till 2020 (kvartal 1 till 3) hade samma siffra sjunkit till 29 säkerhetsincidenter per månad.

De säkerhetsincidenter som ACLED rapporterat orsakade cirka 32 dödsoffer per månad i hela Darfur mellan april och december 2019, totalt 272 dödsoffer under niomånadersperioden. Motsvarande genomsnitt för 2020 (kvartal 1 till 3) var 44 dödsoffer per månad, totalt 399 dödsoffer under denna andra niomånadersperiod.

ACLED:s data om konflikten kan jämföras med uppgifter från *The Uppsala Conflict Data Program* (UCPD), där det framgår att antalet dödade i konflikter i hela Sudan gått ned markant från 2016 och fram till i början av oktober 2020. UCPD utgår, i likhet med ACLED, från olika "events", vilket av organisationen definieras som en händelse med dödligt våld. UCPD:s data om döda bygger på publika uppgifter, vilka på grund av begränsat informationsläge i många konfliktzoner kan vara ofullständiga. Det är därför möjligt att det är fler dödade än de redovisade, men osannolikt att de är färre.¹²⁴

Så sent som i juli 2020 skedde flera mycket våldsamma incidenter i Darfur. I en attack mot staden Masteri, huvudsakligen bebodd av personer ur gruppen masalit, dödades 61 personer, 88 skadades och 10 000 fördrevs internt från staden och dess omnejd av rädsla för våld. Den 20 juli attackerades lägret El Ghaba i El Geneina, vilket påverkade ytterligare minst 4 000 personer. Den 23 juli dödades minst 19 personer i en attack mot byn Abdoze, vilket tvingade minst 1 000 familjer i byn att återvända till internflyktinglägret Gereida. Under mitten av juni var det attacker och sammandrabbningar i Centrala Darfur, med fördrivningar från minst 14 byar samt attacker i Norra Darfur.¹²⁵

Sedan al-Bashirs fall ser man en snabb ökning av irreguljära lokala miliser och paramilitära styrkor som är delaktiga i sammandrabbningar, och där rebellgrupper är mindre delaktiga. Detta är en trend som pågått de senaste tio åren. Framför allt ser man dock en skillnad geografiskt, där de flesta sammandrabbningar idag sker nära eller i stadsmiljöer och inte på landsbygden. ACLED pekar på att sammandrabbningar är resurskonflikter med etniska undertoner, alternativt konflikter där man vill säkerställa en viss grups säkerhet, vilket leder till hämndattacker.¹²⁶

¹²² Nomadiserade boskapsskötare.

¹²³ ACLED, 2020

¹²⁴ Uppsala universitet, *UCPD – Methodology*, odaterad, <https://pcr.uu.se/research/ucdp/methodology/> (Hämtad 2020-10-08); Uppsala universitet, *UCPD, Country: Sudan*, odaterad, <https://ucdp.uu.se/country/625> (Hämtad 2020-10-08)

¹²⁵ OCHA Sudan, *SUDAN: Escalation of Violence in Darfur – Flash Update No. 3*, 2020-07-28, <https://reports.unocha.org/en/country/sudan/flash-update/e263dfNfLifEp6FajL6NC/> (Hämtad 2020-09-02)

¹²⁶ Ibid.

Jebel Marra, ett bergsområde som geografiskt skiljer sig från resten av Darfur¹²⁷ och är beläget i gränslandet mellan centrala, södra och norra Darfur, är den enda kvarvarande platsen i Darfur som en rebellgrupp (i detta fall SLM-AW) kontrollerar. Området är i princip helt avskärmat från omvärlden och präglas av hög vapentäthet och ett alltjämt konflikttillstånd med sammandrabbningar mellan rebeller och regeringsanslutna styrkor. Civila vittnar om att de inte vågar lämna internflyktingläger för att odla sina grödor, rädda för att bli attackerade av arabiska janjaweed-miliser. Attacker förekommer i området även av RSF.¹²⁸

Enligt FN:s generalsekreterare försämrades säkerhetsläget i Jebel Marra under perioden juni till september med 48 väpnade sammandrabbningar, antingen mellan SLM-AW och regeringsstyrkor eller till följd av kriminalitet eller lokala konflikter. Konfliktodynamiken med kamp om mark, tillgång till naturresurser och säsongsbaserad migration fortsätter.¹²⁹ Enligt nyhets-sidan *Sudan Tribune* var majoriteten av sammandrabbningarna i Darfur runt Jebel Marra.¹³⁰ I januari 2020 besökte ett av få internationella journalistteam Jebel Marra och rapporterade om ett område som fortfarande befinner sig i krigsliknande tillstånd. I juni 2020 fördrevs 27 000 civila i området på flykt efter sammandrabbningar. Nästan samtliga flyende var kvinnor och barn som tvingats uppehålla sig under mycket undermåliga förhållanden.¹³¹

3.4 Internflyktingar och resmöjligheter

3.4.1 Internflyktingar

Enligt UNHCR fanns det i februari 2020 drygt 2 miljoner internflyktingar i Sudan.¹³² Siffran är troligen en underdrift på grund av begränsningar i inhämtning av data i landet. Till exempel registreras inte internflyktingar och fördrivningar utanför regeringens kontroll, som i Jebel Marra.¹³³

Konflikterna har de senaste åren orsakat tusentals nya internflyktingar och under 2019 fördrevs 84 000 människor på nytt av konflikter. De allra flesta fördrivningarna av internflyktingar på senare år har skett i Darfur. Den stora merparten av internflyktingarna i landet är långvariga flyktingar, vilka befinner sig i Södra, Norra och Centrala Darfur (totalt omkring 1,5 miljoner). Många av dessa har varit internflyktingar sedan konfliktens början 2003. En majoritet av

¹²⁷ Vice News, *Inside the Forgotten War in Darfur, Where the Killing Never Stopped*, 2020-07-13, https://www.vice.com/en_us/article/935db5/inside-the-forgotten-war-in-darfur-where-the-killing-never-stopped? (Hämtad 2020-09-28); International Crisis Group, *The Horn: A Rare Glimpse into Darfur's Last Rebel Stronghold* [podcast], 2020-09-22, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/horn-rare-glimpse-darfurs-last-rebel-stronghold> (Hämtad 2020-09-28)

¹²⁸ Vice News; ICG; OCHA, *More than 27,000 new displaced in Darfur's Jebel Marra in need of aid*, 2020-06-28, <https://reliefweb.int/report/sudan/more-27000-new-displaced-darfur-s-jebel-marra-need-aid> (Hämtad 2020-09-28)

¹²⁹ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the situation in the Sudan and the activities of the United Nations Integrated Transition Assistance Mission in the Sudan*, 2020-09-17, <https://un-docs.org/S/2020/912> (Hämtad 2020-09-28)

¹³⁰ Sudan Tribune, *48 clashes occurred in Darfur's Jebel Marra in three months*, 2020-09-24, <https://sudantribune.com/spip.php?article69864> (Hämtad 2020-09-28)

¹³¹ OCHA, *More than 27,000 new displaced in Darfur's Jebel Marra in need of aid*, 2020-06-28, <https://reliefweb.int/report/sudan/more-27000-new-displaced-darfur-s-jebel-marra-need-aid> (Hämtad 2020-09-28)

¹³² UNHCR, *Fact Sheet: Sudan*, 2020-02-24, s. 1, <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Sudan%20Fact%20sheet%20-%20February%202020.pdf> (Hämtad 2020-09-29)

¹³³ IDMC, *Sudan*, odaterad, <https://www.internal-displacement.org/countries/sudan> (Hämtad 2020-10-06)

internflyktingarna, 60 procent, är barn och en mycket stor andel av internflyktingarna är i behov av både humanitärt stöd och skydd från attacker. Internflyktingar är ett återkommande mål för aktörer i konflikten.¹³⁴

Den konstitutionella deklarationen, som övergångsstyret bygger på, garanterar rätten för internflyktingar att återvända till sina hem. Under 2019 rapporterades om att fler internflyktingar försökt återvända, vilket dock inte varit möjligt med hänsyn till säkerhet och avsaknad av rättslig hjälp.¹³⁵

Den konfliktdynamik som präglar området idag, utgörs av intensiva sammandrabbningar i stadsmiljö av lokala miliser, vilket framför allt påverkar internflyktingar. Inte minst har internflyktingar som försökt återvända till sina hemmiljöer attackerats.¹³⁶

3.4.2 Resa i landet

Den nu upphävda sudanesiska konstitutionen garanterade rörelsefrihet, men i praktiken begränsade al-Bashirs regering rörelse i landet, framför allt i konfliktområden och för humanitära hjälparbetare och andra utlänningar som velat resa utanför Khartoum.¹³⁷ Det var under föregående regering möjligt att resa från Darfur till Khartoum både genom flyg- och landförbindelser. För resa på landvägen förekom vägspärrar och vid flyg förekom säkerhetskontroller, där säkerhetstjänsten kontrollerade passagerare och kunde uppmärksamma personer av intresse för regeringen. Inom Darfur har resandet stundtals försvårats av vägspärrar som inte är kontrollerade av regeringen.¹³⁸

Övergångsrådet har också gjort det enklare för sudaneser att resa genom att ta bort kravet på utresetillstånd samt kravet på tillstånd för kvinnor som resor med barn, men säkerhetsbrister kan fortsatt vara en försvårande omständighet i vissa områden.¹³⁹

Internflyktingar har även i praktiken haft svårt att resa utanför internflyktingläger på grund av generell osäkerhet och risk för sexuellt våld för kvinnor och flickor.¹⁴⁰

3.5 Analys och bedömning av säkerhetssituationen i Darfur

Säkerhetssituationen i Darfur har varit instabil sedan det tidiga 2000-talet. Trots att ett fredsavtal slutits mellan flera centrala aktörer i konflikten, är detta avtal snarare en förlängning på en sedan länge pågående vapenvila mellan rebellerna, som allt mer tappat i betydelse för konfliktdynamiken och centralregeringen. Konflikten har gradvis övergått från att vara en konflikt mellan centralregering och en mängd olika rebellgrupper, till att idag främst präglas

¹³⁴ Ibid.

¹³⁵ USDOS, 2020-03-11, s. 19, 25 f.

¹³⁶ ACLED, 2020

¹³⁷ USDOS, 2020-03-11, s. 24 f.

¹³⁸ UK Home Office, 2018-11, s. 74 ff.

¹³⁹ Ibid; UN Security Council, 2020-09-17, s. 4 f.

¹⁴⁰ USDOS, 2020-03-11, s. 26

av kommunala miliser och paramilitära styrkor som är mer irreguljära. Detta ska dock inte förväxlas med att konflikten är över, tvärtom tar konflikten en annan form.

Forskningsprojektet ACLED:s rapportering indikerar att strider, våld mot civila och antalet dödsfall ökat gradvis efter al-Bashirs fall 2019, även om siffrorna januari till september 2020 är lägre än för hela 2019. Framför allt småskaligt våld mot civila har varit förekommande i Södra, Norra och Centrala Darfur.

Sett till antalet säkerhetsincidenter indikerar ACLED:s statistik att konfliktintensiteten i Darfur som helhet hamnat på en nivå motsvarande ungefär en säkerhetsincident om dagen vid det tredje kvartalets slut 2020. Sett till delstatsnivå under 2020 uppmärksammade ACLED 6–7 incidenter per månad i Centrala, Norra, Södra och Västra Darfur samt 1,5 incident per månad i Östra Darfur. I sammanhanget får beaktas att säkerhetsincidenterna har haft olika omfattning och konsekvenser i Darfur. Vissa incidenter har enligt uppgift inte åsamkat personskador, medan andra krävt över 60 dödsoffer och ett stort antal skadade och fördrivna.

Säkerhetsincidenternas dödlighet i Darfur förefaller enligt ACLED:s siffror ha ökat under 2020: från 32 till 44 dödsoffer per månad vid jämförelse av de två niomånadersperioderna april till december 2019 respektive januari till september 2020. Totalt motsvarar det en ökning om drygt 37 procent: från 288 till 396 dödsoffer.

Den ACLED-genererade bilden av en ökning av antalet dödsfall får ställas mot Uppsala Conflict Data Programs (UCDP) uppgift som indikerar att antalet dödade i konflikter i hela Sudan gått ned markant från 2016 fram till i början av oktober 2020. Migrationsanalys konstaterar dock att relevansen av UCDP:s uppgift i sammanhanget reduceras av dess breda ansats avseende hela Sudan, inte Darfur specifikt, och att den dessutom täcker ett längre tidsspänn.

Det inskränkta informationsläget i Darfur, bland annat beroende på begränsat tillträde för humanitära aktörer och journalister, gör att de registrerade säkerhetsincidenterna och dödsfallen inte kan tas som uttömmande uppräknings av våldsamheter som inträffat – mörkertal är sannolika. Konfliktdata varierar mellan de olika delstaterna i Darfur men det är tydligt att konflikt-dynamiken i Jebel Marra sticker ut där många sammandrabbningar sker. En anledning till detta är att Jebel Marra kontrolleras, som enda kvarvarande del av Darfur, av rebellgruppen SLM-AW, vilken inte slutit fred med övergångsregeringen.

Det finns risk att fredsavtalet med rebellgrupperna inte i lika stor utsträckning adresserar den nya konflikt-dynamiken präglad av lokala miliser och paramilitära styrkor, där de traditionella rebellgrupperna är mindre involverade. Det är för tidigt att uttala sig om huruvida fredsprocessen kommer att ha effekt på säkerhetsutvecklingen och förbättra situationen för de miljontals darfurier som fortfarande lever i mycket eftersatta förhållanden. Bedömare har generellt en kritisk hållning och menar att de systematiska problem som ligger till grund för konflikten, tillsammans med de väsentliga utmaningarna på marken i Darfur, inte alls adresserats hittills av övergångsregeringen eller av fredsavtalet.

Så sent som sommaren 2020 skedde mycket omfattande sammandrabbningar mellan olika grupper i Darfur, vilka krävde många civila dödsoffer samt försvårade den redan alarmerande humanitära situationen. Tillsammans med nya fördrivna av konflikterna i Darfur, förblir situationen mycket prekär för internflyktingarna i området, av vilka många levtt som internt fördrivna merparten av eller hela sina liv.

För att skymta en varaktig fred i Darfur måste såväl regering, lokala konfliktparter som internationella aktörer adressera de grundorsaker till konflikten som består efter snart två decennier av pågående konflikt. Utöver att sluta fred med kvarvarande rebellgrupper inkluderar detta att säkerställa internflyktingars säkerhet samt lösa lokala konflikter om säkerhet och resurser. Att UNAMID avslutar sitt uppdrag efter nyår riskerar att få negativa konsekvenser både för konfliktodynamiken och för internflyktingarna.

Trots en positiv utveckling i Sudan under det senaste dryga året befinner sig landet i en övergång, där många hinder och utmaningar kvarstår. Det är en lång väg kvar till stabilitet i Darfur men också i maktcentrumet Khartoum, vilket i praktiken har stor påverkan på utvecklingen i Darfur. Frågor kring huruvida militären de facto ämnar lämna över makten, först till den civila delen av övergångsrådet och sedan till ett folkvalt parlament och regering, återstår att se. Rebellgrupperna ska inkorporeras i den nationella armén, vilket också kommer innebära stora utmaningar. Vidare kvarstår att se vad det icke-heltäckande fredsavtal som slutits mellan regering och konfliktparter i Sudan och andra konfliktområden, får för varaktig effekt på Darfur.

Sammanfattningsvis bedömer Migrationsanalys att säkerhetssituationen kommer att vara fortsatt instabil och att konflikten på medellång sikt kommer fortgå med likartad intensitet, vilket har allvarliga följder för civilas säkerhet, hälsa och försörjningsmöjligheter – där internflyktingarna är särskilt sårbara. Jebel Marra kommer sannolikt även fortsättningsvis vara en oroshärd.

4 Situationen för etniska grupper

4.1 Bakgrund

Sudan är ett mycket heterogent land sett till etnisk och lingvistisk sammansättning. Exakta siffror varierar, men organisationen *Minority Rights Group* omnämner cirka 500 etniska grupper i landet som talar omkring 400 olika språk, vid sidan av den officiella arabiskan.¹⁴¹ Uppemot sju av tio invånare räknar sig som araber, men många av dem har sitt ursprung i icke-arabiska folk.¹⁴²

¹⁴¹ Minority Rights Group, *Sudan*, <https://minorityrights.org/country/sudan/> (Hämtad 2020-09-30)

¹⁴² Migrationsverket, 2016-12-06, s. 9; UI, Landguiden [betaltjänst] *Befolkning och språk*, 2020-06-02, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/befolkning-och-sprak/> (Hämtad 2020-11-12)

Sudan skapades utan att ta hänsyn till etniska eller religiösa skillnader mellan norr och söder och fick vid självständigheten från Storbritannien år 1956 ära en rad inbyggda motsättningar.¹⁴³ Makt, investeringar och inflytande koncentrerades under den brittiska kolonialtiden till arabiska grupper som traditionellt befolkat de norra delarna av Sudan, vilka har en stark relation med resten av arabvärlden genom religion, etnicitet, handel och politik.¹⁴⁴

Arabiska grupper har traditionellt dominerat viktigare samhällsfunktioner, regeringsposter och statsförvaltning.¹⁴⁵ De arabiska grupperna har genomgående sett ned på de "afrikanska" grupperna i Darfur, trots deras i stor grad gemensamma religiösa tillhörighet, och etniska minoriteter diskrimineras i många hänseenden i det sudanesiska samhället (se mer under 2.1).¹⁴⁶ Denna dominans, både ekonomiskt och politiskt av arabiska grupper från de centrala delarna av landet, bidrar till en skiljelinje mellan s.k. arabiska grupper och icke-arabiska eller "afrikanska" grupper som anses mindre fina och "mindre sudanesiska".¹⁴⁷ Hudfärg spelar också in, där ljusare hud anses vara finare, men skiljelinjen där är inte lika tydlig då många sudaneser med mörkare hudfärg har arabiskt påbrå.¹⁴⁸ Hierarkiska strukturer finns inte bara mellan folkgrupper, utan även inom en del grupper.¹⁴⁹

Under al-Bashir delades det sudanesiska samhället längs etniska och religiösa linjer genom regeringens politik, vilket bland annat föranledde delningen av landet och att Sydsudan valde självständighet. Polarisering politik från regeringens sida har också bidragit till att skapa konflikter i Darfur samt i Kordofan och Blå Nilen.¹⁵⁰

Enligt konstitutionen ska samtliga etniska och kulturella grupper ha rätt att fritt åtnjuta och fritt utveckla sin egen kultur, vilket inkluderar rätten att använda sitt språk.¹⁵¹ Etniska minoriteter diskrimineras dock i många hänseenden i det sudanesiska samhället (se mer under 2.1).¹⁵²

I enlighet med konstitutionen från 2005 bygger en stor del av lagstiftningen i Sudan på sharia och människorättsgrupper menar att den inte skyddade religiösa minoriteter, inklusive muslimska minoritetsgrupper. Lagen kriminaliserade apostasi, blasfemi och konversion från islam till andra religioner. Att ifrågasätta eller kritisera Koranen är också olagligt i Sudan. Övergångsregeringen signerade en interimistisk konstitution som inkluderar ett ökat skydd

¹⁴³ UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan*, odaterad, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/> (Hämtad 2020-11-12); UI, Landguiden, *Konflikter inom Sudan*, 2020-10-05

¹⁴⁴ Cockett, 2016, s. 30 ff.

¹⁴⁵ Migrationsverket, Lifos, 2016-12-06, s. 9.

¹⁴⁶ Cockett, 2016, s. 30 ff.; UD, s. 14.

¹⁴⁷ UD, s. 14.

¹⁴⁸ Aaron Kaplan, Ashton Armstead och Fatoumata Soumaoro, *The Role of Race and Arabness Throughout Sudan's History*, 2019-11-12, <https://storymaps.arcgis.com/stories/f2026f43736649fa9722f1e8fe1b1d09> (Hämtad 2021-01-11)

¹⁴⁹ Migrationsverket, Lifos, 2016-12-06, s. 9, 36.

¹⁵⁰ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Sudan*, 2020-04-29, s. 27, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_SDN.pdf (Hämtad 2020-11-17)

¹⁵¹ UD, s. 15

¹⁵² UD, s. 14

för religionsfriheten och som inte har referens till sharia. Lagarna under den förra konstitutionen gäller dock fortfarande till dess att den nya regeringen avskaffar dem och stifta nya.¹⁵³

4.2 Våldsincidenter

Det förekommer stridigheter mellan olika grupper där etniciteten är en faktor. Tillgången till jordbruksland och naturresurser, att man vill trygga en viss grupps säkerhet – vilket leder till hämndattacker – är andra faktorer.¹⁵⁴ Under december och januari 2019 rapporterade FN att våld mellan olika folkgrupper och stammar i Darfur resulterat i 54 dödsfall och 60 skadade, samt 40 000 internflyktingar.¹⁵⁵

Samtidigt rapporterades att upp till 70 personer dödats i stridigheter i december 2019 mellan herdar som hör till maaliya-stammen samt malaiter i västra Darfur, vilket ledde till att planerade fredssamtal om Darfur sköts upp. Förövarna ska ha haft kopplingar till janjaweed.¹⁵⁶

I januari 2020 dödades över 41 personer som ett resultat av stridigheter mellan arabiska stammar och den etniska gruppen massalit efter mordet på en person med arabisk tillhörighet. Arabiska grupper som under al-Bashir användes mot motståndsgrupperna (se under 3.2) menar att de efter revolutionen varit målgrupper för våld av de grupper som stödde upproret mot al-Bashir, såsom fur, massaliter och zaghawa.¹⁵⁷

FN:s säkerhetsråds expertpanel om Sudan har också rapporterat om våldsamheter mellan bl.a. etniska gruppen fur och arabiska grupper under 2019. Expertpanelen menar att fur särskilt varit utsatta för attacker och att internflyktingar från samma grupp är särskilt sårbara.¹⁵⁸

Under 2020 rapporterar Small Arms Survey att darfurier som sökt asyl och återvänt till Sudan har förhört systematiskt och i vissa fall arresterats av NISS. Enligt vittnesmål tvingades personerna säga sitt namn och sin stam, och icke-araber från Darfur bemöttes mycket hårt. Enligt källan finns det sedan al-Bashirs fall rapporter om att den våldsamma utfrågningen av darfurier som återvänder minskat, men att denna illabehandling inte helt avtagit.¹⁵⁹

¹⁵³ USDOS, 2020-06-10, s. 1

¹⁵⁴ ARC, *Sudan: Country Report – Updated Country Report on Darfur*, jan. 2020, s. 31, [ARC_Darfur_country_report_January_2020_final.pdf \(ecoi.net\)](https://www.undocs.org/S/2019/34) (Hämtad 2020-11-26); OCHA Sudan, 2020-07-28

¹⁵⁵ UN News, *Sudan: Intercommunal clashes displace tens of thousands in volatile Darfur region*, 2020-01-07, <https://news.un.org/en/story/2020/01/1054911> (Hämtad 2020-11-26)

¹⁵⁶ Radio Dabanga, *70+ dead or injured in bloody West Darfur tribal violence*, 2019-12-31, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/70-dead-or-injured-in-bloody-west-darfur-tribal-violence> (Hämtad 2020-11-26).

¹⁵⁷ Sudan Tribune, *Sudanese government delegations visit Darfur states after tribal clashes*, 2020-01-01, <https://sudantribune.com/spip.php?article68796> (Hämtad 2020-11-26)

¹⁵⁸ UN Security Council, *Letter dated 10 January 2019 from the Panel of Experts on the Sudan established pursuant to resolution 1591 (2005) addressed to the President of the Security Council*, 2019- 01-19, paragraf 14, <https://undocs.org/S/2019/34> (Hämtad 2020-11-26); UN Security Council, *Letter dated 10 January 2019 from the Panel of Experts on the Sudan established pursuant to resolution 1591 (2005) addressed to the President of the Security Council*, 2019- 01-10, paragrafer 55–58, <https://undocs.org/S/2019/34> (Hämtad 2020-11-26)

¹⁵⁹ Small Arms Survey, HSBA (A), s. 71 f.

4.3 Analys och bedömning av situationen för etniska minoriteter

Situationen för icke-arabiska darfurier och andra, som traditionellt setts ner på av de arabiska eliterna som historiskt haft monopol på makten i Sudan, påverkas av en komplicerad sudanesisk historia präglad av rasism, slavhandel och genomgående konflikter mellan centrum och periferi. Trots att revolutionen 2019 haft en på många områden mycket positiv utkomst, och positiva steg tas i rätt riktning mot ett inkluderande Sudan, befinner sig landet fortfarande en demokratisk övergångsperiod i sin linda. Mycket omfattande utmaningar kvarstår.

Migrationsverkets landinformationsexperter har sedan tidigare noterat att landinformationen inte är entydig beträffande utsattheten för personer från icke-arabiska folkgrupper från landets konfliktområden (Darfur, Södra Kordofan och Blå Nilen). Medan vissa källor menar att endast tillhörigheten till en folkgrupp varit tillräckligt för att uppmärksammas av den sudanesiska polisen eller säkerhetstjänsten, uppger flera källor att endast etniciteten inte räcker för att en person ska uppmärksammas.

Andra källor uppger att etniciteten tillsammans med andra faktorer, som politiskt engagemang, koppling till en rebellgrupp eller anknytning till studentgrupp, är avgörande för huruvida en person utsätts för illabehandling eller inte.¹⁶⁰ Frågan är inte på något sätt enkel, eftersom konfliktodynamiken i Darfur och på andra håll i Sudan är komplex och med många dimensioner. Exempelvis har fler icke-araber, inklusive före detta rebeller, sedan 2015 också börjat integreras i RSF.¹⁶¹ Den generella skiljelinjen mellan arabiska och icke-arabiska grupper kvarstår dock och lär troligen finnas kvar länge även om steg tagits för att minska diskrimineringen något.

Våldsamma incidenter förekommer också regelbundet mellan olika etniska grupper. Det är dock svårt att avgöra hur dominerande etnicitet är i relation till andra faktorer, såsom tillgång till land, koppling till väpnade grupper m.fl.

Landinformationen har också varit tvetydig i frågan om hur icke-araber från Darfur, men även från de två konfliktområdena Södra Kordofan och Blå Nilen, behandlas i Khartoum och övriga Sudan. Medan vissa källor menar att det inte förekommer profilering på etnisk grund, talar vissa källor om motsatsen. Det saknas dock information om hur icke-arabiska darfurier behandlas idag av polis och säkerhetstjänst. En initierad källa menar att illabehandlingen av darfurier, som återvänder till Sudan efter att ha sökt asyl i Europa, har avtagit men inte helt avstannat.

¹⁶⁰ För sammanställningar av källor se bland annat följande rapporter: UK Home Office, *Country Police and Information Note - Sudan: Non-Arab Darfuris (version 4.0)*, 2019-11-01, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43821> (Hämtad 2020-10-14); ARC, *Sudan: Query Response; The Situation in Khartoum and Omdurman - An update (3rd version)*, 2020-02-05, https://www.ecoi.net/en/file/local/2024080/ARC_COI_Report_on_Khartoum-Omdurman_February_2020.pdf (Hämtad 2020-10-14); UK Home Office och Udlændingestyrelsen, *Sudan; Situation of Persons from Darfur, Southern Kordofan and Blue Nile in Khartoum; Joint report of the Danish Immigration Service and UK Home Office fact finding missions to Khartoum, Kampala and Nairobi Conducted February - March 2016*, 2016-08-01, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38181> (Hämtad 2020-10-14)

¹⁶¹ Small Arms Survey, HSBA (A), s. 31

Eftersom Sudan befinner sig i en övergångsperiod är det i dagsläget svårt att göra en generell bedömning om situationen för icke-arabiska grupper. I konfliktområden som Darfur kommer den präglas av den fortsatta konfliktutvecklingen. Utvecklingen är avhängig dels hur rebellgruppernas fortsatta samverkan med regeringen fortlöper efter fredsavtalets signering, dels hur grundorsakerna i konflikten, som hittills inte adresserats, hanteras framgent.

5 Källförteckning

5.1 Tryckta källor

Brosché, Johan och Rothbart, Daniel, *Violent Conflict and Peace Building: The Continuing Crisis in Darfur*, 2013, New York: Routledge

Cockett, Richard, *Sudan: The Failure and Division of An African State*, 2016, New Haven: Yale University Press, andra upplagan

Shoup, John, *Ethnic Groups of Africa and the Middle East: An Encyclopedia (Ethnic Groups of the World)*, 2011, Santa Barbara: ABC-CLIO LLC

5.2 Otryckta källor

Anonym källa (A), 2020-05-13

5.3 Elektroniska källor

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *About ACLED*, odaterad, <https://acleddata.com/about-acleddata/> (hämtad 2020-03-17)

ACLED, *Data Export Tool*, odaterad, <https://acleddata.com/data-export-tool/> (Hämtad 2020-10-02)

ACLED, *Methodology, FAQs: ACLED Fatality Methodology*, odaterad, <https://acleddata.com/resources/methodology/> (Hämtad 2020-10-06)

ACLED, *Riders On The Storm: Rebels, Soldiers, And Paramilitaries In Sudan's Margins*, 2020, <https://acleddata.com/2020/08/27/riders-on-the-storm-rebels-soldiers-and-paramilitaries-in-sudan-s-margins/> (Hämtad 2020-10-08)

ACLED, *FAQs: ACLED fatality methodology*, februari 2020, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/dlm_uploads/2020/02/FAQs_-_ACLED-Fatality-Methodology_2020.pdf (Hämtad 2021-01-03)

Al Jazeera, *Sudan rebels agree key peace deal to end 17-year conflict: Report*, 2020-08-31, <https://www.aljazeera.com/news/2020/8/31/sudan-rebels-agree-key-peace-deal-to-end-17-year-conflict-report> (Hämtad 2020-11-13)

Asylum Research Center (ARC), *Sudan: Country Report – Updated Country Report on Darfur*, jan. 2020, [ARC_Darfur_country_report_January_2020_final.pdf](https://www.ecoi.net/en/file/local/2024080/ARC_COI_Report_on_Khartoum-Omdurman_February_2020.pdf) (ecoi.net) (Hämtad 2020-11-26)

ARC, *Sudan: Query Response; The Situation in Khartoum and Omdurman - An update (3rd version)*, 2020-02-05, https://www.ecoi.net/en/file/local/2024080/ARC_COI_Report_on_Khartoum-Omdurman_February_2020.pdf (Hämtad 2020-10-14)

BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Liberation and Justice Movement (LJM)*, 2017-03-24, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/5138089> (Hämtad 2020-09-28)

BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Justice and Equality Movement-Dabajo (JEM-Dabajo)*, 2019-12-18, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/at894t5oi1> (Hämtad 2020-09-28)

BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Rapid Support Forces (RSF)*, 2020-03-31, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/j7t8kfq635> (Hämtad 2020-09-28)

BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Sudan, Police*, 2020-07-07, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/3260990> (Hämtad 2020-09-28)

BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Lt Gen Mohammed Hamdan Dagalo Musa [Hemeti]*, 2020-07-28, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/2o3hegtvnq> (Hämtad 2020-10-08)

BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Forces of the Declaration of Freedom and Change (FDFC)*, 2020-08-25, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/8d38en6h58> (Hämtad 2020-09-28)

BBC Monitoring, [åtkomstbegränsad], *Sudanese Liberation Movement/Army (SLM/A)*, 2020-08-31, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/3974621> (Hämtad 2020-09-29)

BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Justice and Equality Movement (JEM)*, 2020-08-31, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/5934541> (Hämtad 2020-09-28)

BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Sudan People's Liberation Movement/Army-North (SPLM-N/SPLA-N)*, 2020-09-07, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/5934542> (Hämtad 2020-09-28)

BBC Monitoring [åtkomstbegränsad], *Sudanese Revolutionary Front (SRF)*, 2020-09-29, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/5934543> (Hämtad 2020-09-29)

BBC News, *Hemeti – the warlord who may control Sudan's future*, 2019-06-05, <https://www.bbc.com/news/world-africa-48512465> (Hämtad 2020-11-13)

Bertelsmann Stiftung, *Bertelsmann Stiftung's Tranformation Index (BTI) 2020 Country Report Sudan*, 2020-04-29, https://www.ecoi.net/en/file/local/2029496/country_report_2020_SDN.pdf (Hämtad 2020-10-08)

Britannica, *Sudan – Conflict in Darfur*, odaterad, <https://www.britannica.com/place/Sudan/Conflict-in-Darfur> (Hämtad 2020-11-13)

Britannica, *Sudan under Bashir*, odaterad, www.britannica.com/place/Sudan/Conflict-with-South-Sudan (Hämtad 2020-12-11)

Dabanga, 'Historic agreement' signed by Sudan govt, armed groups in Juba, 2020-09-01, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/historic-agreement-signed-by-sudan-govt-armed-groups-in-juba> (Hämtad 2020-10-06)

Dabanga, *Sudan to Cooperate with ICC*, 2020-09-02, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudan-to-cooperate-with-icc?utm_source=Media+Review+for+September+2%2C+2020&utm_campaign=Media+Review+for+September+2%2C+2020&utm_medium=email (Hämtad 2020-09-02)

Dagens Nyheter, *FN vill avsluta Darfur insats*, 2020-11-14, <https://www.dn.se/varlden/fn-vill-avsluta-darfur-insats/> (Hämtad 2020-11-16))

Human Rights Watch (HRW), "Men With No Mercy"; *Rapid Support Forces Attacks against Civilians in Darfur, Sudan*, 2015-09-09, <https://www.hrw.org/report/2015/09/09/men-no-mercy/rapid-support-forces-attacks-against-civilians-darfur-sudan> (Hämtad 2020-09-29)

HRW, *Failing Darfur: Five Years On*, 2008, <https://www.hrw.org/legacy/features/darfur/fiveyearson/report3.html#logo> (Hämtad 2020-09-29)

HRW, "They Were Shouting 'Kill Them'"; Sudan's Violent Crackdown on Protesters in Khartoum, 2019-11-17, <https://www.hrw.org/report/2019/11/18/they-were-shouting-kill-them/sudans-violent-crackdown-protesters-khartoum> (Hämtad 2020-09-24)

Human Rights Council (HRC), *Situation of Human Rights in the Sudan; Report of the Independent Expert on the Situation of Human Rights in the Sudan*, 2020-07-30, <https://undocs.org/en/A/HRC/45/53> (Hämtad 2020-09-17)

International Crisis Group, *The Horn: A Rare Glimpse into Darfur's Last Rebel Stronghold* [podcast], 2020-09-22, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/horn-rare-glimpse-darfurs-last-rebel-stronghold> (Hämtad 2020-09-28)

Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Sudan*, odaterad, <https://www.internal-displacement.org/countries/sudan> (Hämtad 2020-10-06)

Kaplan, Aaron, Armstead, Ashton och Soumaoro, Fatoumata, *The Role of Race and Arabness Throughout Sudan's History*, 2019-11-12, <https://storymaps.arcgis.com/stories/f2026f43736649fa9722f1e8fe1b1d09> (Hämtad 2021-01-11)

Migrationsverket, Lifos, *Sudan - En sammanfattande analys av säkerhetssituationen i Darfur, rättsväsendet samt civilas situation, version 1.0*, 2016-12-06, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38737> (Hämtad 2020-09-24)

Migrationsverket, *Lifosrapport: Sudan - Kvinnlig könsstympning (version 1.1)*, 2019-03-11, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42871> (Hämtad 2020-09-30)

Minority Rights Group, *Sudan*, odaterad, <https://minorityrights.org/country/sudan/> (Hämtad 2020-09-30)

Nations Online Project, *Political Map of Sudan*, odaterad, www.nationsonline.org/one-world/map/sudan-administrative-map.htm (Hämtad 2020-12-11)

OCHA, *More than 27,000 new displaced in Darfur's Jebel Marra in need of aid*, 2020-06-28, <https://reliefweb.int/report/sudan/more-27000-new-displaced-darfur-s-jebel-marra-need-aid> (Hämtad 2020-09-28)

OCHA Sudan, *SUDAN: Escalation of Violence in Darfur – Flash Update No. 3*, 2020-07-28, <https://reports.unocha.org/en/country/sudan/flash-update/e263dfNfLifEp6FajL6NC/> (Hämtad 2020-09-02)

OCHA, *Sudan, Situation Report*, 2020-09-27, <https://reports.unocha.org/en/country/sudan/> (Hämtad 2020-09-28)

OCHA Sudan, *HIGHLIGHTS Last Updated: 01 Oct 2020*, <https://www.unocha.org/sudan> (Hämtad 2020-10-08)

OCHA, *Sudan: Situation Report*, 2020-12-03, <https://reports.unocha.org/en/country/sudan/> (Hämtad 2020-12-03)

Radio Dabanga, *70+ dead or injured in bloody West Darfur tribal violence*, 2019-12-31, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/70-dead-or-injured-in-bloody-west-darfur-tribal-violence> (Hämtad 2020-11-26)

Reuters, *Sudan signs peace deal with key rebel groups, some hold out*, 2020-08-31, <https://www.reuters.com/article/us-sudan-darfur/sudan-signs-peace-deal-with-key-rebel-groups-some-hold-out-idUSKBN25R14Y> (Hämtad 2020-09-02)

Small Arms Survey (Human Security Baseline Assessment, HSBA (A)), *Sudan Uprising: Popular Struggles, Elite Compromises and Revolution Betrayed*, juni 2020, <http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/reports/HSBA-Report-Sudan-Uprising.pdf> (Hämtad 2020-09-28)

Small Arms Survey (HSBA (B)), *Diaspora in Despair: Darfurian Mobility at a Time of International Disengagement*, juni 2020, <http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/reports/HSBA-Report-Darfur-mobility.pdf> (Hämtad 2020-10-08)

Sudan Tribune, *Sudanese government delegations visit Darfur states after tribal clashes*, 2020-01-01, <https://sudantribune.com/spip.php?article68796> (Hämtad 2020-11-26)

Sudan Tribune, *48 clashes occurred in Darfur's Jebel Marra in three months*, 2020-09-24, <https://sudantribune.com/spip.php?article69864> (Hämtad 2020-09-28)

Sudan Tribune, *Sudan's peace partners pledge to work together for successful implementation*, 2020-10-03, <https://sudantribune.com/spip.php?article69896> (Hämtad 2020-10-06)

United Kingdom (UK) Foreign and Commonwealth Office (FCO), *Human rights and Democracy: the 2019 Foreign and Commonwealth Office Report*, 2020-07-16, <https://www.ecoi.net/en/document/2037531.html#alert> (Hämtad 2020-09-15)

UK Home Office och Udlændingestyrelsen, *Sudan; Situation of Persons from Darfur, Southern Kordofan and Blue Nile in Khartoum; Joint report of the Danish Immigration Service and UK Home Office fact finding missions to Khartoum, Kampala and Nairobi Conducted February - March 2016*, 2016-08-01, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38181> (Hämtad 2020-10-14)

UK Home Office, *Report of a fact-finding mission to Khartoum, Sudan*, 2018-11, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/759280/Sudan_-_FFM_report_2018_-_NAD-returns.pdf (Hämtad 2020-11-24)

UK Home Office, *Country Police and Information Note - Sudan: Non-Arab Darfuris (version 4.0)*, 2019-11-01, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43821> (Hämtad 2020-10-14)

United Nations (UN), *Press Release: Security Council Extends African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur until 31 December, Unanimously Adopting Resolution 2525 (2020)*, 2020-06-04, <https://www.un.org/press/en/2020/sc14203.doc.htm> (Hämtad 2020-09-28)

UN News, *Sudan: Intercommunal clashes displace tens of thousands in volatile Darfur region*, 2020-01-07, <https://news.un.org/en/story/2020/01/1054911> (Hämtad 2020-11-26)

UN News, *Sudan at critical juncture in path towards democratic transition, Security Council hears*, 2020-12-08, <http://news.un.org/en/story/2020/12/1079512> (Hämtad 2020-12-16)

UN Security Council, *Letter dated 10 January 2019 from the Panel of Experts on the Sudan established pursuant to resolution 1591 (2005) addressed to the President of the Security Council*, 2019-01-10, paragraph 55-58, <https://undocs.org/S/2019/34> (Hämtad 2020-11-26).

UN Security Council, *Letter dated 10 January 2019 from the Panel of Experts on the Sudan established pursuant to resolution 1591 (2005) addressed to the President of the Security Council*, 2019-01-19, <https://undocs.org/S/2019/34> (Hämtad 2020-11-26)

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the situation in the Sudan and the activities of the United Nations Integrated Transition Assistance Mission in the Sudan*, 2020-09-17, <https://undocs.org/S/2020/912> (Hämtad 2020-09-28)

UN Sudan, *BEYOND EMERGENCY RELIEF: Longer-term trends and priorities for UN agencies in Darfur*, 2010-09, https://web.archive.org/web/20180426081612/https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/6AAEE62B2DC5EE8D852577AE0071F8E7-Full_Report.pdf (Hämtad 2020-10-08)

UN Sudan, *Darfur Fact Sheet*, 2012-01-15, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/darfur_fact_sheet_v32.pdf (Hämtad 2020-10-08)

UNHCR, *Fact Sheet: Sudan*, 2020-02-24, <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Sudan%20Fact%20sheet%20-%20February%202020.pdf> (Hämtad 2020-09-29)

United Nations Political and Peacebuilding Affairs (UN DPPA), *Sudan is at Critical Juncture, Under Secretary General di-Carlo says*, 2020-12-08, <https://dppa.un.org/en/sudan-is-critical-juncture-under-secretary-general-dicarolo-says> (Hämtad 2020-12-10)

USDOS, *Sudan International Religious Freedoms Report 2019*, 2020-06-10, <https://www.state.gov/reports/2019-report-on-international-religious-freedom/sudan/> (Hämtad 2020-11-13)

United States Department of States (USDOS), *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Sudan*, 2020-03-11, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/sudan/> (Hämtad 2020-11-15)

USDOS, *Sudan International Religious Freedoms Report 2019*, 2020-06-10, <https://www.state.gov/reports/2019-report-on-international-religious-freedom/sudan/> (Hämtad 2020-11-13)

USDOS, *Country Reports on Terrorism 2019 - State Sponsors of Terrorism [Nordkorea, Iran, Sudan, Syrien]*, 2020-06-24, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44627> (Hämtad 2020-09-02)

Uppsala universitet, UCPD – *Methodology*, odaterad, <https://pcr.uu.se/research/ucdp/methodology/> (Hämtad 2020-10-08);

Uppsala universitet, UCPD, *Country: Sudan*, odaterad, <https://ucdp.uu.se/country/625> (Hämtad 2020-10-08)

Utrikesdepartementet (UD), *Sudan – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 oktober 2019*, 2019-12-18, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43907> (Hämtad 2020-09-17).

Utrikespolitiska institutet (UI), *Landguiden [betaltjänst], Befolkning och språk*, 2020-06-02, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/befolkning-och-sprak/> (Hämtad 2020-11-12)

UI, *Landguiden [betaltjänst], Sudan – Sociala förhållanden*, 2020-06-03, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/sociala-forhallanden/> (Hämtad 2020-12-04)

UI, *Landguiden [betaltjänst], Sudan – Aktuell Politik*, 2020-06-04, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/aktuell-politik/> (Hämtad 2020-11-11)

- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Äldre historia*, 2020-06-04, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/aldre-historia/> (Hämtad 2020-11-12)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Modern Historia*, 2020-06-04, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/modern-historia/> (Hämtad 2020-11-11)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Demokrati och rättigheter*, 2020-07-21, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/demokrati-och-rattigheter/> (Hämtad 2020-11-12)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-09-03, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/kalendarium/> (Hämtad 2020-11-03)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-10-03, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/kalendarium/> (Hämtad 2020-11-03)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Konflikter inom Sudan*, 2020-10-05, www.ui.se/landguiden/konflikter/sudan-sydsudan/konflikter-inom-sudan/ (Hämtad 2020-11-05)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-11-12, <https://www.ui.se/landguiden/konflikter/sudan-sydsudan/konflikter-inom-sudan/> (Hämtad 2020-12-04)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-11-28, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/kalendarium/> (Hämtad 2020-12-03)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan – Kalendarium*, 2020-12-04, www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/kalendarium (Hämtad 2020-12-14)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan, Kalendarium*, 2020-12-14, www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/ (Hämtad 2020-12-16)
- UI, Landguiden [betaltjänst], *Sudan*, odaterad, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/sudan/> (Hämtad 2020-11-12)
- Vice News, *Inside the Forgotten War in Darfur, Where the Killing Never Stopped*, 2020-07-13, https://www.vice.com/en_us/article/935db5/inside-the-forgotten-war-in-darfur-where-the-killing-never-stopped? (Hämtad 2020-09-28)
- Vice News, *Inside the Forgotten War in Darfur, Where the Killing Never Stopped*, 2020-07-13, https://www.vice.com/en_us/article/935db5/inside-the-forgotten-war-in-darfur-where-the-killing-never-stopped? (Hämtad 2020-09-28)